

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Düzeltilme İşareti

Correction Mark in the Teaching of Turkish as a Foreign Language

Vildan ÖNCÜL¹, Sinem GÖNEN KAYACAN²

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun
· vilice1@hotmail.com · ORCID > 0000-0002-2265-4836

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun
· gonen80@gmail.com · ORCID > 0000-0002-5932-2106

Makale Bilgisi/Article Information

Makale Türü/Article Types: Araştırma Makalesi/Research Article

Geliş Tarihi/Received: 12 Nisan/April 2023

Kabul Tarihi/Accepted: 12 Haziran/June 2023

Yıl/Year: 2023 | **Cilt-Volume:** 42 | **Sayı-Issue:** 1 | **Sayfa/Pages:** 469-504

Atıf/Cite as: Öncül, V., Kayacan Gönen, S. "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Düzeltilme İşareti-Correction Mark in the Teaching of Turkish as a Foreign Language"
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Ondokuz Mayıs University Journal of Faculty of Education, 42(1), June 2023: 469-504.

Sorumlu Yazar/Corresponding Author: Sinem GÖNEN KAYACAN

Yazar Notu/Author Note: "3-5 Haziran 2021 tarihinde ERPA International Congresses on Education 2021'de Türkçe olarak sunulan "Yabancılar Türkçe Öğretiminde Düzeltilme İşareti" başlıklı bildiriden genişletilmiştir-"June 3-5, 2021 ERPA International Congresses on Education 2021 presented in Turkish "Correction Mark in Teaching Turkish to Foreigners" has been expanded from the statement entitled."

Etik Kurul Beyanı/Ethics Committee Approv: "Bu araştırmada doküman incelemesi yapıldığı için etik onayı aranmamaktadır. Çalışmada telif haklarına uyduğumuzu, referansları olması gerektiği gibi yaptığımızı, başvurduğumuz çalışmalarını kaynakçada belirttiğimizi beyan ederiz."

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE DÜZELTME İŞARETİ

ÖZ

Türkiyede ve dünyada Türkçe öğrenme talebinin artması bu alanda ders materyalleri üretimine yol açmıştır. Ancak yabancılar Türkçe öğreten materyaller tarandığında öğretimde standart yol izlenmediği, bazı önemli konular üzerinde durulmadığı görülmektedir. Bu çalışmada Türkçe öğretiminde düzeltme işareti konusu ele alınmıştır. Düzeltme işareti, aynı yazılan fakat farklı anlamlara gelen sözcükleri ayırt etmek için kullanılmaktadır ve kullanılmadığı takdirde sözcüklerde anlam karışıklığı yaşanmaktadır. Türkçe öğretim ders materyallerinde bu işaretin yabancılar verilmiş şekli taranmış ve nasıl verildiği incelenmiştir. Çalışmada nitel bir araştırma yöntemi olan içerik analizinden yararlanılmıştır. Çalışma dokümanları olarak Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe, Gazi Yabancılar İçin Türkçe, Yedi İklim Türkçe Yunus Emre, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe öğretim setleri belirlenmiştir. Sonuç olarak incelenen Türkçe öğretim setlerinin bazılarında bu işaretin yok sayıldığı, hiç kullanılmadığı, bazılarında ise kullanıldığı ama bu işaretin ne olduğuna dair bir açıklama yapılmadan birdenbire sözcük düzeyinde kullanıldığı görülmüş ve çalışmada düzeltme işareti konusunda nasıl daha iyi bir öğretimin yapılabileceğine dair öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretim Setleri, Yabancılar Türkçe Öğretimi, Düzeltme İşareti, Uzun Ünlü.

THE IMPORTANCE OF CAREER EDUCATION AND CAREER PLANNİNG AWARENESS FOR THE SPORTS INDUSTRY

ABSTRACT

Increasing demand for Turkish language learning in Turkey and around the world has led to the production of course materials in this field. But when the materials that teach Turkish to foreigners are scanned, it seems that the standard way in teaching is not followed, and some important issues are not focused. In this study, the subject of correction mark in Turkish teaching was discussed. A correction mark is used to distinguish words that are written the same but have different meanings and if it is not used, there is confusion in the meaning of words. In Turkish language teaching course materials, the way this mark is given to foreigners is searched and how it is taught is examined. Content analysis, a qualitative research method, was used in the study. New Hittite, Gazi, Seven Climate, Istanbul Turkish

teaching sets for foreigners have been determined. As a result, it was observed that this mark was ignored in some of the Turkish teaching sets studied, never used, in some, it was observed that this mark was used, but randomly it was used at the word level without an explanation of this mark. In the study, suggestions were presented on how better teaching can be done about the correction mark.

Keywords: Turkish Teaching Sets, Turkish Teaching To Foreigners, Correction Mark, Long Vowel.

GİRİŞ

İkinci dil öğretiminde ana dil ediniminden farklı olarak ne verilmesi gerektiği ve nasıl öğretileceği yıllardan beri araştırmacıların ilgilendiği konulardan biridir. Pek çok deneysel yöntemin uygulandığı ikinci dil öğretimi, Avrupa dillerinde yüzyıllar öncesine dayanmaktadır ancak Türkiye Türkçesinin sistemli bir şekilde öğretimi Avrupa dillerinin öğretimi kadar eski sayılmaz. Ülkemizde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi yaklaşık 40 yıl öncesinde Türkçe öğretimi konusunda yöntem geliştirmek ve diğer dillerin öğretimine gösterilen ilgiyi Türkçeye de kazandırmak amacıyla açılan dil merkezinin öncülüğünde günümüze kadar gelişerek gelmiştir. Türkiye’de kurumsal olarak açılan ilk dil merkezi hakkında Köse ve Özsoy (2021: 33) “1984 yılına kadar Türkçe öğretimi az sayıda kuruluş tarafından ya da çeşitli kişiler tarafından yapılmaktaydı, bu amaçla çalışan bir kurum bulunmuyordu. Ankara Üniversitesi TÖMER’in hayata geçmesi kurumsallaşma konusundaki ilk adımdır. Bu yıllarda Türkçenin yabancılar için öğretimi konusunda az sayıda ders kitabı vardı ve konuyla ilgili akademik düzeyde yazılmış bir makale neredeyse bulunmuyordu.” ifadesini kullanır. Kurumsal olarak açılan ilk Türkçe öğretim merkezi tarafından Türkçeyi dört temel beceri esas alınarak öğretmek için bir kitaba ihtiyaç duyulur ve Almanya’da bulunan Goethe Enstitüsü’nün dil öğretim çalışmaları gözlemlenerek Türkçe Öğreniyoruz kitabı yazılır. Köse ve Özsoy (2021: 34) Ankara Üniversitesi TÖMER’in kurucusu Hengirmen’in Türkçeyi yabancı dil olarak öğretecek bir yöntem olmaması nedeniyle Türkçe Öğreniyoruz kitabını yazma gereği duyduğunu aktarır. 1991 yılında Türk dünyasından on bin öğrencinin Türkiye’ye Türkçe öğrenmek amacıyla gelmesiyle de yabancılar için Türkçe öğretimi ivme kazanır.

Günümüzde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yurt dışında ve yurt içinde çok sayıda merkez hizmet vermektedir ve bu merkezler tarafından dil öğretimini destekleyici ders materyalleri hazırlanmaktadır. Genellikle üniversite bünyesinde hizmet veren Türkçe öğretim merkezleri kendi kitaplarını yazmakta ve bu kitaplar aracılığıyla öğretim yapmaktadır. Bu alanda eskiye oranla çok sayıda

ders materyaline ulaşmak sevindiricidir ancak bu materyaller incelendiğinde bazı detayların atlandığı, bazı konular üzerinde durulmadığı görülmüştür. Düzeltme işareti konusu da dikkate alınmayan ve yabancılarla Türkçe öğretiminde göz ardı edilen konulardan biridir.

Türkçe Öğretiminde Düzeltme İşareti

Hazar (2009, s. 1130) düzeltme işaretinin [^] sembolüyle gösterildiğini, a, u, ı harflerinin üzerine getirilerek kullanıldığını ve dört farklı işlev içerdiğini belirtir. İlk işlevi imlada üstüne konulduğu ünlüden önceki harfin ünsüzünün ince telaffuz edilmesini sağlamaktır: kâr, tezgâh, Halûk gibi. İkinci işlevi aitlik bildirmek: askerî okul; üçüncü işlevi “hal” ve “hâl” gibi örneklerde anlamı ayırt etmek, dördüncü işlevi ise Divan Edebiyatı metinleriyle uzun ünlüleri göstermektir. Güneş (2002: 376-377) bu işaretin inceltme, uzatma, şapka işareti olarak da adlandırıldığını ve öncelikle âdet, âdeta, âlem, lâzım, meselâ sözcüklerinde olduğu gibi uzun değerdeki ünlüleri göstermek için kullanıldığını söyler. İkinci olarak ince değerdeki g, k, l ünsüzlerinden önce ya da sonra yer alan ve uzun söylenen a, u ünlülerinin üzerinde kullanıldığını belirterek efkâr, gülgûn, hilâl, hikâye, lâl, harekât, kâğıt, kâr, sükûn, sükût, şikâyet, rüzgâr, zekât örneklerini verir. Üçüncü kullanım alanı olarak bu işaretin sıfat görevli sözcükler türeten Arapça asıllı nispet eki (-i) üzerinde görüldüğünü söyler ve dinî, insanî, millî, vatanî, zihnî, ziraî sözcüklerini örnek olarak verir. Türk Dil Kurumunun Yazım Kılavuzunda (2005) bu işaret nispet ekinin üzerinden büyük ölçüde kaldırılmıştır. Abak (1993: 178) da Güneş’i destekler nitelikte benzer ifadeler kullanır ve düzeltme işaretinin üç farklı alanda kullanıldığı söyler ancak Güneş’in l ünsüzünden sonra da kullanıldığını söylediği düzeltme işareti için Abak şu açıklamayı yapar: “l harfinden sonra gelen a ve u harflerinin üzerine düzeltme işareti koymak şart değildir çünkü l harfi bu harfleri inceltir”. Yazım Kılavuzunda da (2005) l ünsüzünden sonra gelen a, u ünlülerinin üzerindeki düzeltme işaretinin kullanımına kişi adlarında devam edilmiş ama kişi ve yer adları kullanımında Batı dillerinde l ünsüzünün ince sesletilmesinden dolayı gerek olmadığı; Ana Yazım Kılavuzunda (2005, s. 21) Doğu dillerinden gelen sözcükler de dâhil olmak üzere l’nin ince sesletiminin kulaktan öğrenilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu işaretin kaldırılma gerekçelerinden biri de istiklâl sözcüğündeki gibi işaretin hem uzatma hem inceltme göreviyle kullanılması ve bundan dolayı Batı dillerinden gelen enflasyon, klasik, plan gibi sözcükleri etkileyerek onları da hem uzun hem de ince sesletme olasılığıdır. (Yeni İmlâ Kılavuzu, 1965, s. 51-52). Ancak, düzeltme işaretinin l ünsüzünden sonraki a, u ünlüleri üzerinden kaldırılması zamanla klasik, Latin, lazım, laklak, selam gibi sözcüklerde l’nin kalınlaşmasına yol açmıştır (Zülfikar, 1991, s. 75).

Düzeltilme işaretinin ince sesletim sağlamlasının yanı sıra ünlülere uzunluk kazandırması konunun ikinci farklı boyutudur. Dilbilimindeki uzunluk ölçütü veya

uzun ünlü tanımına bakıldığında Korkmaz (1992: 156), uzun ünlü için “Boğumlanma süresi normal bir ünlünün süresinden daha uzun olan yahut normal uzunluktaki iki ünlünün boğumlanma süresini içine alan ünlü” açıklamasını yapar ve Banguoğlu (2011: 39), düzeltme işaretini uzun ünlüler konusu içinde ele alır. Palûze, rüzgâr gibi sözcüklerde söylenişi inceltmek ya da uzatmak için kullanıldığını belirtir; ancak tuba, tedavi, numune, ganimet, munis gibi uzun okunması gereken sözcüklerde yazılışta belirtilmeyen uzunluğun söylenişe bırakıldığını ifade eder. Ergin (2005: 36) ise uzun ünlülerin varlığını vokallerin, teşekküllerinde diğer seslerden farklı bir rahatlık olması sebebiyle uzaması şeklinde açıklar ve vokallerin açık bir geçitte rahat teşekkül ettikleri için istenilen uzunlukta söylenebileceğini belirtir. Vural ve Böler (2017: 60) de düzeltme işaretini Banguoğlu gibi uzun ünlüler içerisinde ele alır ve Türkiye Türkçesinde karşılaşılan uzun ünlülerin dilimize girmiş olan yabancı sözcüklerde, özellikle de Arapça ve Farsça sözcüklerde görüldüğünü daha önce âheste, teşâdüf, câzip, numûne şeklinde yazılan sözcüklerdeki uzunluğun günümüz Türkçesinde genellikle yazıda gösterilmediğini, söylenişte olduğunu söyler. Boz (2014: 30), bu ifadelere ek olarak uzun ünlülerin psikolojik sebeplere bağlı olarak da oluştuğunu ve sürelerinin değişkenlik gösterdiğini söyler. Durmuş (2009: 241), düzeltme, inceltme, uzatma işareti olarak üç farklı şekilde adlandırdığı işaret için “Çoğunlukla yazılışları aynı sözcükler arasında anlam ve telaffuz farklılıklarını göstermek için kullanılır.” ifadesini kullanır ve yar/yâr, alem/âlem/, hakim/hâkim, adem/âdem örneklerini verir. Ek olarak Türk tarihi-tarihî eser, İslam dini-dinî hikâye benzeri sözcüklerde nispet îsiyle iyelik ekinin karıştırılmaması için kullanıldığını ve nispet îsinin geldiği sözcüklere Türkçe ekler getirildiğinde düzeltme işaretinin millîlik, resmîlik, samimilik örneklerinde olduğu gibi aynı şekilde kaldığını söyler. Yazım Kılavuzunda adet/âdet, aşık/âşık, alem/âlem, hala/hâlâ, hal/hâl gibi yazılışları bir, anlamları ve okunuşları ayrı olan sözcükleri ayırt etmek için okunuşları uzun olan ünlülerin üzerine düzeltme işareti konduğu belirtilir (Yazım Kılavuzu, 2005).

1996, 2000, 2005 Türk Dil Kurumu Yazım Kılavuzlarının incelendiği bir çalışmada kılavuzlar arasındaki asıl farklılaşmanın 2005 Yazım Kılavuzunda görüldüğü ve düzeltme işaretinin yazımıyla ilgili biçare > biçare; bihaber > bihaber; bikes > bikes gibi sözcüklerde görülen Farsça bî- ön ekinde düzeltme işaretinin 2005 Yazım Kılavuzunda yer almadığı söylenmektedir. Ayrıca lâmekân > lamekân; lâmba > lamba; lâle > lale; lâpa > lapa gibi sözcüklerde ve Batı dillerinden Türkçeye alınan plân > plan; klâkson > klakson; klân > klan; plâk > plak; reklâm > reklam gibi sözcüklerde önceki Yazım Kılavuzlarında görülen düzeltme işaretinin 2005 yılında kullanılmadığı belirtilir. Yine 2005 Yazım kılavuzunda lâpa lâpa > lapa lapa; lâp lâp > lap lap; lâkırdı > lakırdı gibi yansıma sözcüklerde ‘î ünsüzünün ince okunduğunu göstermek için kullanılan düzeltme işaretine de yer verilmediği ve 1996 ve 2000 basımlı Yazım Kılavuzlarında görülen nispet îsinin altunî > altuni; kurşunî > kurşuni; gümüşî > gümüşî gibi bazı Türkçe sözcüklerde kullanımının 2005 basımlı Yazım Kılavuzunda yer almadığı söylenir (Sancak vd., 2009, 120).

Yeşilöz (2021, s. 305) yaptığı araştırmada 2011 yılında TDK tarafından yayınlanan Yazım Kılavuzu'nda ve Türkçe Sözlük'te uzun ünlünün yazıda işaretle gösterilmediğini söylenişte korunduğunu ve 2885 sözcükte uzun ünlü görüldüğünü ancak bu sözcükteki uzun ünlülerin hiçbir işaretle gösterilmediğini söyler. Uzun ünlüleri göstermek için kullanılmayan düzeltme işareti için 2011 yılında TDK yazım kılavuzu ve Türkçe Sözlükte belirli ölçütler olduğunu ifade eder. Bu işaretin dört farklı yerde görüldüğünü açıklar. Araştırmanın sonucunda anlamları farklı yazılışları aynı olan sözcükleri ayırt etmek için düzeltme işareti konulan 197 sözcük; Arapça ve Farsçadan Türkçeye giren bazı sözcüklerde ince g, k seslerinden sonraki a ve u üzerinde düzeltme işaretiyle yazılan 467 sözcük; nispet ekiyle iyelik ekinin birbirinden ayırt edilmesini sağlamak için düzeltme işareti kullanılan 208 sözcük; kişi ve yer adlarında bulunan "ı" ünsüzünden sonra gelen ünlülerin ince okunmasını sağlamak için düzeltme işaretiyle yazılan 13 sözcük tespit edildiğini belirtir.

Türk Dil Kurumu (2021) Yazım Kılavuzunda ise düzeltme işaretinin (^) uzatma ve inceltme olarak iki görevi olduğu belirtilir ve bu işaretin kullanılacağı yerler şu şekilde verilir:

Düzeltilme işaretinin kullanılacağı yerler aşağıda gösterilmiştir:

1. Yazılışları bir, anlamları ve söylenişleri ayrı olan kelimeleri ayırt etmek için okunuşları uzun olan ünlülerin üzerine konur: adem (yokluk), âdem (insan); adet (sayı), âdet (gelenek, alışkanlık); alem (bayrak), âlem (dünya, evren); aşık (ekdem kemiği), âşık (vurgun, tutkun); hal (sebze, meyve vb. satılan yer), hâl (durum, vaziyet); hala (babanın kız kardeşi), hâlâ (henüz); rahim (esirgeme), rahîm (koruyan, acıyan); şura (şu yer), şûra (danışma kurulu) vb.

UYARI: Katil (<katl = öldürme) ve kadir (<kadr = değer) kelimeleriyle karışma olasılığı olduğu hâlde katil (ka:til = öldüren) ve kadir (ka:dir = güçlü) kelimelerinin düzeltme işareti konmadan yazılması yaygınlaşmıştır.

2. Arapça ve Farsçadan dilimize giren birtakım kelimelerle özel adlarda bulunan ince g, k ünsüzlerinden sonra gelen a ve u ünlüleri üzerine konur: dergâh, gâvur, karargâh, tezgâh, yadigâr, Nigâr; dükkân, hikâye, kâfir, kâğıt, Hakkâri, Kâzım; gülgün, merzengüş; mahkûm, mezkûr, sükûn, sükût vb. Kişi ve yer adlarında ince l ünsüzünden sonra gelen a ve u ünlüleri de düzeltme işareti ile yazılır: Halûk, Lâle, Nalân; Balâ, Elâzığ, İslâhiye, Lâdik, Lâpsiki, Selânîk vb.
3. Nispet ekinin, belirtme durumu ve iyelik ekiyle karışmasını önlemek için kullanılır: (Türk) askeri ve askerî (okul), (İslam) dini ve dinî (bilgiler), (fizik) ilmi ve ilmî (tartışmalar), (Atatürk'ün) resmi ve resmî (kuruluşlar) vb.

Nispet eki alan kelimelere Türkçe ekler getirildiğinde düzeltme işareti olduğu gibi kalır: millileştirmek, millilik, resmileştirmek, resmîlik vb. (<https://www.tdk.gov.tr/icerik/yazim-kurallari/duzeltme-isareti/>)

Görüldüğü üzere düzeltme işareti kullanımını konusunda birlik sağlanamamış, Latin harflerinin kabulünden itibaren tartışma konusu olmuştur. Hem sesi uzatma hem de inceltme amacıyla kullanıldığı için kullanılması ya da kullanılmaması sorunun kaynağını oluşturmaktadır. (Altun 2010: 170) Düzeltme işaretinin yazıda gösterilmesi gerektiğini savunanlar bu işaretin kaldırılmasını isteyenleri dilde yozlaşmaya neden olmakla suçlamıştır. Bu da dilde sadeleşmeye engel olmuştur. İşaretin kullanılmasına karşı çıkanlar işaret fazlalığı olduğunu söyleyerek bu işaretin Türkçe kelimelerde kullanılmadığını, Türkçeye yabancı dillerden gelen sözcüklerde de bu işaretin kullanılmasının gereksiz olduğunu söylemiştir. Bu tartışmaların sonucunda Türk Dil Kurumu'nun hazırladığı son yazım kılavuzunda daha önce düzeltme işaretiyle yazılan pek çok sözcük üzerindeki düzeltme işaretinin kaldırıldığı görülmüştür. Batı Dillerinden Türkçeye giren ve Arapçada, Farsçada da ince l sesini içeren sözcüklerde düzeltme işareti kullanımından vazgeçilmiştir (Koç, 2009, s. 1467).

Zülfikar (2018: 16-17), dahi ile dâhi örneklerini vererek Türkçe olan birinci sözcüğün, anlam farkını belirtmek amacıyla, Arapça kökenli olan ikinci sözcükten düzeltme işaretiyle ayrıldığını ve bu işaretin ikinci sözcüğün ilk hecesinin uzun söylenmesi gerektiğini vurguladığını söyler. Tarihi olaylar ve Türk tarihi örneklerinde ise tarihî sözcüğünün sıfat, tarihi sözcüğünün ad olduğunu, düzeltme işaretinin sözcük sınıfları arasındaki farkı işaret etmekte de kullanıldığını belirtir. “Anlamdan anlaşılıyor buna ne gerek var” şeklinde karşı çıkanları kolayca kaçırdıkları ve kural öğretmemeyi sakıncalı buldukları için eleştirir. Düzeltme işaretinin gereksizliğini düşünenlerin öğretmenleri ve öğrenenleri yanılttığını söyler.

Topuzkanamış (2009: 2172-2173), Cumhuriyet kurulduktan sonra alfabe değişikliğinden dolayı pek çok sözcüğün nasıl yazılacağı konusunda tartışmalar başladığını ve yeni alfabeyle birlikte Osmanlı Türkçesinde kullanılan geleneksel imla yerine sesçil (fonetik) imlanın kullanılmasının kabul gördüğünü belirtir. Bu durumun imla sorunlarının günümüze kadar devam etmesine yol açtığını, sözcüklerin çoğunluğunun imlası yerleştiği hâlde bazı sözlerde farklı kılavuzlar arasında hâlâ imla birliği sağlanamadığını ve günlük hayatta yazımın kullanıldığı her yerde imla hatası görmenin mümkün olduğunu söyler. Türkçenin yazıldığı gibi okunan bir dil olduğunun söylendiğini (Aksoy, 2008: 18; Çotuksöken, 2005: VII; Özön 1999, XV) ancak aynı yazarlar tarafından Türkçe imlada geleneksel olarak yazılan sözcükler olduğunun da kabul edildiğini söyler ve Menz'in (2006, 41-42) Türkçenin ortak yazıma ulaşamadığını, imla kurallarının ana işlevinin okumayı ve yazmayı kolaylaştırmak, ikincil işlevinin ise büyük bir kitleye okuma yazma öğretimini mümkün kılmak olduğunu söylediğini aktarır.

Latin harflerinin kabulüyle başlayan yazım sorunları hâlâ çözülememiştir ve zamanla sorunlar daha da derinleşmektedir. Yazım kuralları konusunda birlik sağlanmasında Türkçenin dil ve ses yapısı belirleyici olacaktır. Gelenekleşmiş yazım biçimlerinin telaffuz üzerindeki etkisi de yazım kurallarının belirlenmesinde göz önünde bulundurulmalıdır. Türk Dil Kurumu ve Dil Derneği basılacak kılavuzlarda, herkesin net olarak kullanabileceği, tartışmalara son verecek bir yazım kuralı oluşturmalıdır (Saatçi, 2012, s. 231). Bunların yazım kurallarının başında düzeltme (inceltme, uzatma) işaretinin kullanımı gelmektedir. Aksi hâlde kelimeleri okumak ve anlamlandırmak güçleşecektir. Doğru okunuşu ve anlamı yakalamak ve yanlış telaffuzu ortadan kaldırmak için yazım kuralına ihtiyaç duyulmaktadır. Dil bir topluluğu millet yapan ortak paydalardan biridir. O nedenle ortakların hepsi ortağı oldukları dile karşı sorumluluklarını bilmeli ve bir dil bilinci edinmelidir (Koç, 2009, s. 1467).

Düzeltilme işaretinin nerede ve nasıl kullanılacağı konusu dışında bu işaretin öğretimi konusunda da tam netlik görülmemektedir. Altun (2010: 169), Milli Eğitim Bakanlığının internet sitesinde güncel olarak bulunan 1-5, 6-8 ve 9-12. sınıf derslerin programlarını incelediği çalışmada yurtdışındaki Türk çocuklarının Türkçe derslerinin programlarını (1-10) incelemiş ve düzeltme işaretinin öğretimi ile ilgili bir konuya rastlanmadığını belirtmiştir.

Altun (2010: 175) dili öğrenenin karşılaştığı ilk metinlerden itibaren düzeltme işaretinin yazımı ve telaffuzu konusuna yönelik bir sistemin, doğru telaffuzun yerleştirilmesi için faydalı olacağını ve düzeltme işaretinde sadeleştirme ve yazım kuralı olması gerektiğini; uygulanmayan kurallar koymak yerine temel eğitimde telaffuzun yerleştirilmesinin daha önemli olduğunu belirtir. Duman (2018: 47) düzeltme işareti kullanımının Türkçenin yazımında önemli ve çok boyutlu bir soruna işaret ettiğini ve bu sorunun ölçünleştirmeye ilgili bir düzensizliğin yanı sıra, dilde planlama ve politika oluşturma sorununa dolayısıyla dilde otorite eksikliğine neden olduğunu söyler. 1950'li yıllardan beri düzeltme işareti kullanımı konusunda ölçünlülük olduğunu belirten Duman (2018: 54), bu ölçünlülüğün düzeltme işaretinin kullanımını belirleyen kuralların yalınlaştırılmasıyla eş zamanlı ortaya çıktığını ve bu konuda ciddi bir düzenlemeye ihtiyaç duyulduğunu belirtir. Konuya dilbilim ve dil planlaması cephelerinden gösterilecek ilgi ve yapılacak katkının, Türkçenin ulusal bir dil olarak uluslararası saygınlığının sağlanmasında ve yabancı dil olarak öğretimini ölçünleştirmede hayati öneme sahip olduğunu vurgular.

İkinci Dil Öğretiminde Alfabe

Karasoym ve Yavuz (2005: 75), 1 Kasım 1928'de kabul edilen resmi alfabede Türkiye Türkçesinin seslerinin 29 harfle gösterildiğini ancak Arapça, Farsça ve diğer dillerden Türkçeye girerek Türkçeleşen sözcüklerdeki seslerin de bu sayıya eklen-

diğinde Türkiye Türkçesinde kullanılan seslerin sayısının 40'a yaklaştığını belirtir. Resmi alfabede dilde kolaylık sağlama sebebiyle birbirine yakın seslerin tek harfle gösterildiğini ifade eder. Eker (2007: 24), Türk alfabesindeki harf sayısının yanıltıcı olduğunu söyler ve “Dil bilimin bulgularının göz önünde tutulmadan 8 ünlü, 21 ünsüz harfinin göz önüne alınarak, Türkçede 29 ses olduğunun kabul edilmesi, bir bakıma dil ve yazım sorunlarının da başlangıcını oluşturmaktadır.” ifadesini kullanır. Türk alfabesinde harf sayısının 29 olduğunu ancak (^) işaretinin de kullanıldığını ve bu işaretle gösterilen sesbirimlerin sayısının da arttığını belirtir.

Doğumdan itibaren Türkçe edinen ve ilköğretimde Türkçenin kurallarını öğrenen öğrenciler söyleyişte bu farkı anlayabilir ancak Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde düzeltme işaretinin özellikle belirtilmesi gerekir. Birkaç dilden örnek vermek gerekirse seslerin farklı sesletimi İngilizcede alfabe öğretiminin ardından *Fonetics of English* adı altında verilmektedir. Her ses için ayrı örneklerle hangi seslerle birlikte kullanıldığında sesletimin nasıl değiştiği öğretilmektedir. Söz gelimi normalde ünsüzle başlayan sözcüklerden önce a şeklinde gelen ön ekin ünlü sözcüklerden önce an şeklini aldığı ancak *honour*, *hour*, *honest* gibi h sesiyle başlayan sözcüklerde de h sesinin okunmadan ünlü gibi kabul edildiği ve başına an getirildiği öğretilir (Halley, 2005: 9).

Seslerin farklı çıkarılmasını sağlayan işaretler Almanca, Fransızca ve Rusça gibi dillerde ek olarak alfabede verilmektedir. Alman alfabesinde a, b, c, g, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z seslerinden oluşan 26 ses bulunmaktadır. Bunlar Alman alfabesinin temel seslerini oluşturur. Ancak bunlara ek olarak Umlaut denilen Ä, Ö, Ü ve Eszett denilen ve ß ya da ss şeklinde gösterilen dört ses daha vardır. Bu sesler temel alfabede gösterilmez ancak Almanca'nın ses sisteminde yer alır, ayrıca Almanca birçok sözcükte kullanılmaktadır. Almanca'yı yabancı dil olarak öğrenenlere alfabe öğretiminde verilir (Yıldız, 2012: 7).

Fransız alfabesi a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z seslerinden oluşan temel 26 harften oluşmaktadır, bunun yanında: â, á, à, ç, ê, é, è, ë, î, í, ï, ò, ó, ô, œ, ù, ú, û, æ şeklinde 20 tane özel karakter bulunmaktadır (Yıldız, 2014: 7-8). Rus alfabesi ise toplamda а, б, в, г, д, е, ё, ж, з, и, й, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ъ, ы, ь, э, ю, я seslerinin olduğu 32 harf ve işareten oluşmaktadır. Alfabede görülen ve myahkiy znak olarak adlandırılan ь yumuşatma işaretidir. Tek başına harf değildir. Sadece kendinden önce gelen harfin yumuşak okunmasını sağlar. Bir diğer işaret de tviordiy znak olarak adlandırılan ь şeklinde gösterilen sertleştirme işaretidir. Tek başına kullanılmaz ve harf olarak okunmaz. Kendinden öncekinin sert okunmasını sağlar (Чернышов & Чернишова, 2019: 6).

Rus alfabesindeki yumuşatma işareti (ь), seslerin ince ve yumuşak okunmasını sağlama bakımından Türkçedeki düzeltme işaretine benzemektedir ve alfabede yer almaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi açısından düşünüldüğünde dü-

zeltme işareti konusunun hiçbir ders materyalinde özel olarak verilmediği, böyle bir işaretin varlığının sezdirilmediği, dil öğrencisinin bu işareti almış olan sözcükle aniden karşılaştığı görülmektedir. İşaretin işlevinin ancak öğrenci tarafından ne olduğu sorulduğunda açıklandığı, düzeltme işaretiyle ilgili tüm bilgilerin öğreticinin inisiyatifine bırakılmış olduğu düşünülmektedir.

Köse (2015: 79), Türkçeyi öğrenen farklı dil konuşucularının Türkçe sözcükleri sesletimde aynı başarıyı gösteremediklerini, müzikteki notalar gibi her dilin kendine ait sesbilimsel dizgesi olduğu için bunun normal olduğunu belirtir. Zaten Türkçeye ait ı, ç, ş, ö, ü gibi sesleri sesletmekte zorlanan öğrencileri ne zaman ortaya çıktığı belli olmayan ve hangi işlevde kullanacaklarını bilmedikleri bir işaretle (^) karşı karşıya bırakmak ve “sorulunca açıklanır” mantığıyla yaklaşmak Türkçenin öğretimindeki standartlığı bozmaktadır. Sesletimde, inceltme ve uzatmaların öğrenilmesinin kulak dolgunluğuna bırakılması (Ana Yazım Kılavuzu, 2005: 21) yaklaşımı Türkçeyi ana dil olarak edinenler arasında bile telaffuz yanlışlarına neden olurken Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde sesletimi etkilemesi kaçınılmazdır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Düzelte işaretinin anlam ayırt edici özelliği vardır. Bu nedenle kullanılmaktadır. Söz konusu işaret, kullanılmadığı takdirde sözcüklerde anlam karışıklığı yaşanmaktadır. Böylesi önemli bir işaret, yabancılara Türkçe öğretim kitaplarında yer alan alfabe konusunda yer almamakta, sözcüklerle birlikte kullanımıyla birdenbire öğrencinin karşısına çıkmaktadır. Öğrenci bu işaretin işlevini sorduğunda öğreticilerin bazıları bu konuya değinirken bazıları değinmemektedir. Öğrenciler, zaman içerisinde düzeltme işaretiyle yazılan sözcüklerle karşılaştıklarında bu durumu şaşkınlıkla karşılamakta, alfabede böyle bir işaretin varlığını öğrenmedikleri için nasıl sesleteceklerini bilememektedir. Yabancılara Türkçe öğretiminde A1 seviyesindeki öğrencilere alfabe öğretilirken düzeltme işaretine yer verilmesi öğrenci ve öğretmenlere kolaylık sağlayacaktır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi (analizi) modeli kullanılmıştır. “Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, olguların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir” (Yıldırım ve Şimşek 2008: 39). Doküman incelemesi ise basılı ve elektronik materyaller olmak üzere tüm belgeleri incelemek ve değerlendirmek için kullanılan sistemli bir yöntemdir (Kıral 2020).

Veri Toplama Araçları

Çalışma dokümanları olarak Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti (Uzun, 2009), Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti (Mehmet, 2014; Mehmet, 2015), Yedi İklim Türkçe Yunus Emre Enstitüsü Öğretim Seti (Ateş vd., 2019), İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti (Aslan, 2014; Bölükbaş vd., 2016; Bölükbaş ve Yılmaz, 2017a,b; Bölükbaş ve Yılmaz, 2018) belirlenmiştir. Çalışma konusu olarak seçilen kitapların A1, A2, B1, B2 ve C1 olmak üzere bütün seviyeleri incelenmiştir. Sadece belirli bir kesit alınmamıştır.

Verilerin Analizi

Belirtilen dört kitapta düzeltme işaretinin ne şekilde kullanıldığı, düzeltme işareti konusunda standart bir kullanım olup olmadığı incelenmiş ve karşılaştırma yapılmıştır. Bulgular, kitap adlarına göre tablo haline getirilmiştir. Yabancılar Türkçe öğretimi alanında uzman olan üç akademisyenin görüşlerine başvurularak gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Uzman görüşü alındıktan sonra verilerin yorumlanması aşamasına geçilmiştir.

BULGULAR

Çalışmada TDK Yazım Kılavuzunda (2021) düzeltme işaretiyle yazıldığı belirtilen sözcüklerin Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti (Uzun, 2009), Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti (Mehmet, 2014; Mehmet, 2015), Yedi İklim Türkçe Yunus Emre Enstitüsü Öğretim Seti (Ateş vd., 2019), İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti Türkçe (Aslan, 2014; Bölükbaş vd., 2016; Bölükbaş ve Yılmaz, 2017a,b; Bölükbaş ve Yılmaz, 2018) kitaplarında ne şekilde verildiği sınıflandırılarak Tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1. Düzeltme İşaretinin Gazi, İstanbul, Yeni Hitit ve Yunus Emre Setlerinde Kullanımı

Gazi	Hitit	İstanbul	Yunus Emre
âşık (B2,C1)	aşık (2)	âşık (A2)	âşık (A2,B1,C1)
hâl (A1,A2,B1)	hal (2)	hâl (A1)	hâl (A1,A2,B1,B2,C1)
hikâye (B2,C1)	hikaye (2)	hikâye (A2)	hikâye (A1,A2,B2,C1)
dükkân (B2,C1)	dükkan (3)	dükkân (A2)	dükkan (A1) dükkân (B1,B2)
fedakâr (B2,C1)	fedakar (3)	fedakâr (C1)	fedakâr (B2) fedakârlık (C1)
hâlâ (B2,C1)	hala (2)	hâlâ (A1, A2)	hâlâ (A1,A2,B1,B2,C1)
bekar (B2,C1)	bekar (1)	bekâr (A1,A2,B1,B2)	bekâr (A2,B2)

imkân (B2,C1)	imkan (2,3)	imkân (C1)	imkân (B2,C1)
kâr (B2,C1)	kar (1)	kâr (C1)	kâr (A2)
kârlı (B2,C1)	karlı (1)	kârlı (B1)	-
zekâ (B2,C1)	zeka (3)	zekâ (B2)	zekâ (B1,B2,C1)
kase (B2,C1)	kase (2)	kâse (A2)	kâse (B1)
şikâyet (B2,C1)	şikayet (1)	şikâyet (A1) şikâyetçi (B1)	şikayet (A1) şikayetçi (A1) şikâyet (A2,B2,C1)
tezgah (B2,C1)	tezgahtar (1)	tezgâhtar (B2)	tezgâhtar (A1) tezgâh (B1,C1) tezgah (A1)
rüzgâr (B2,A2)	rüzgar (1)	rüzgâr (A2)	rüzgâr (A1,B1,C1)
-	-	sedefkâr (A2)	-
-	-	Nikâh/nikah (A1,A2)	-
resmî (B2,C1)	resmi (2)	resmî (A2)	resmî (B2,C1)
	miladi (1)	milâdi (C1)	
milli (B2,C1)	milli (2)	milli (C1)	milli (A1,B2,C1)
manevi (B2,C1)	manevi (2,3)	manevi (C1) manevi (A2)	manevi (B1)
-	-	mânâ (C1)	mana (C1)
kâğıt (B2 ,C1)	kağıt (1,2,3)	kâğıt (A1,A2,B1,B2,C1)	kâğıt (A2,B1,B2,C1)
maddi (B2,C1)	maddi (3)	maddi (A1,A2)	maddi (B1,B2,C1)
		hâkim (B1)	
hakim (B2,C1)	hakim (2,3)	hakim (B2) hâkimiyet (C1)	hâkim (A2,B1,C1)
-	-	-	derhâl (B2)
adeta (B2-C1)	adeta (2,3)	âdeta (B1)	âdeta (B2)
-	-	hayalî (A2)	-
mekân (B2,C1)	mekan (3)	mekân (B1)	mekân (A1,B1,B2,C1)
tarihi (B2,C1)	tarihi (2,3)	tarihî (A2)	tarihî (A1,B1,B2,C1)
silah (B2,C1)	silah (2)	silah (C1)	silâh (A2)
-	-	-	güzergâh (A2)
merkezi (A1,A2,B1)	merkezi (3)	merkezi (B1)	merkezi (A2)
-	-	-	sükûn (A2)
-	-	-	âmâ (A1)
-	-	-	pekâlâ (A1,B2)
-	-	-	hizmetkâr (B1)
-	-	-	ferdî (B1)

-	-	âlem (B2)	âlem (C1)
-	-	-	hünkâr (C1)
-	-	kâmran (A2)	-
-	-	hicri/hicri (C1) inkâr (B1)	-
-	-	isyankâr (C1)	-
-	-	mâl olmak (B1)	-
-	-	mahalli (A2) mahallî (C1)	-
adet (B2,C1)	adet (2,3)	adet (C1)	âdet (B2,C1)
-	-	ahlakî (C1)	ahlâkî (C1)
-	-	-	edebî (C1)
-	-	-	âlim (B2, C1)
-	-	-	âmin (B2)
-	-	-	rengârenk (C1)
-	ticari (3)	ticari (C1)	ticarî (C1)
-	-	-	kâh (C1)
dahil (B2, C1)	dahil (2)	dâhil (C1) dahil (C1)	dâhil (B2,C1)
-	-	-	günahkâr (C1)
-	-	-	mânî (B1)
halbuki (B2,C1)	halbuki (3)	hâlbuki (B2) halbuki (B2)	hâlbuki (B2)
-	-	-	kâbe (C1)
-	-	-	kâbus (B2)
-	-	-	kıyafet-nâme (C1)
-	-	mahkûm (C1)	mahkûm (C1)
-	-	-	sanatkâr (B2, C1)
-	-	-	tıbbî (B2, C1)

Ankara Üniversitesi yayını olan Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Setinde (Uzun, 2009) düzeltme işaretine konu olarak yer verilmediği, hiçbir yerde bahsi geçmediği görülmüştür. TDK Yazım Kılavuzunda (2021) düzeltme işaretiyle yazılması gerektiği belirtilen hâlâ, hikâye, bekâr gibi sözcüklerin hala, hikaye, bekar şeklinde kullanıldığı tespit edilmiş, Türkçe setinin hiçbir düzeyinde düzeltme işaretiyle kullanılan bir sözcüğe rastlanmamıştır.

Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Setinde (Mehmet, 2014; Mehmet, 2015), düzeltme işaretine konu olarak değinilmemiş, bu işaretin ne amaçla kullanıldığı anlatılmamıştır ancak TDK Yazım Kılavuzunda (2021) düzeltme işaretiyle yazıl-

mış olan sözcüklerin bazılarında düzeltme işareti kullanılmış, bazılarında kullanılmamıştır. Bu konuda rastgele bir kullanım olduğu, kurallara bağlı kalınmadığı görülmüştür. Sözelimi resmî sözcüğünde nispet eki (î) kullanılırken aynı eki bünyesinde bulduran milli, manevî, maddî, tarihi, merkezi sözcüklerinde bu ekin kullanılmadığı tespit edilmiştir. zekâ, kâğıt, hikâye sözcüklerinde a sesini inceltmek amacıyla düzeltme işareti kullanılırken mekan, kase, tezgah, bekar sözcükleri düzeltme işareti olmadan kullanılmıştır. Yazım Kılavuzunda âdeta, hâkim olarak yazılan sözcükler adeta, hakim şeklinde düzeltme işareti kullanılmadan yazılmıştır. Bazı sözcüklerin her iki kullanımına da rastlanmıştır. şikâyet sözcüğünün, B2-C1 kitabının bazı bölümlerinde (42, 165) düzeltme işareti kullanılarak (şikâyet); bazı yerde (96) ise düzeltme işareti kullanılmadan (şikayet) yazıldığı görülmüştür. rüzgâr sözcüğünün de benzer şekilde, B2-C1 kitabının bazı bölümlerinde (28, 35) düzeltme işareti kullanılarak rüzgâr şeklinde yazıldığı, bazı bölümlerinde ise (111, 136, 193) düzeltme işareti kullanılmadan rüzgar şeklinde yer aldığı tespit edilmiştir. resmî sözcüğü, B2- C1 kitabında düzeltme işaretsiz yazılırken (26, 139), diğer bir sayfada (162) düzeltme işaretiyle yazıldığı görülmüştür. Sözcüklerin yazımında da tam bir kurala bağlı kalınmadığı dikkat çekmiştir.

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Setinde (Aslan, 2014; Bölükbaş vd., 2016; Bölükbaş ve Yılmaz, 2017a,b; Bölükbaş ve Yılmaz, 2018), düzeltme işaretiyle kullanılan sözcüklere Gazi Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe öğretim setinden daha fazla yer verildiği ve kullanımlara dikkat edildiği görülmüştür ancak bu öğretim setinde de kural dışı kullanımlara rastlanmıştır. Genelde nispet eki (î) ile kullanılan sözcükler TDK Yazım Kılavuzundaki (2021) gibi milâdî, millî, manevî, merkezi, hicrî, mahallî şeklinde kullanılırken aynı ekle yazılan maddî sözcüğü kitapta maddî olarak yazılmıştır. Yine bazı sözcüklerin her iki yazım şekline de rastlanmıştır. nikâh sözcüğü İstanbul A1 kitabında aynı sayfada (79) hem düzeltme işaretli hem de düzeltme işaretsiz yer almaktadır. manevî, hicrî, mahallî, hâkim, dâhil, hâlbuki sözcüklerinin de aynı şekilde iki yazım şekline de rastlanmıştır. Yazım Kılavuzunda (TDK, 2021) mana olarak yazıldığı belirtilen sözcüğün mânâ şeklinde yazıldığı, manevî olarak yazılan sözcüğün manevî şeklinde yazıldığı görülmüştür.

Düzeltilme işaretinin en çok kullanımına rastlanan Türkçe öğretim seti Yedi İklim Türkçe Yunus Emre Enstitüsü Öğretim Setidir (Ateş vd., 2019). Düzeltilme işaretinin konu olarak öğretimi bu öğretim setinde de görülmemiştir. Düzeltilme işaretinin ne olduğuna, harfin üzerine yazıldığına harfin nasıl sesletileceğine, sözcüğe nasıl bir anlam ve ses değişimi kattığına dair verilen bir bilgiye rastlanmamıştır. A1 kitabından itibaren düzeltilme işaretinin sözcüklerde kullanımı gözlemlenmiş, bazı yerlerde sözcüğün her iki yazım şekli de görülmüştür. dükkân, şikâyet, tezgâh sözcüklerinin hem düzeltilme işaretiyle hem de düzeltilme işareti kullanılmadan yazıldığı tespit edilmiştir. Yazım Kılavuzunda (TDK 2021) ahlaki olarak yazılan

sözcüğün İstanbul öğretim setinde ahlakî, Yunus Emre öğretim setinde ahlâkî şeklinde yazıldığı görülmüştür.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma bulgularına göre hazırlanan dil öğretim setlerinde düzeltme işareti ile ilgili ortak bir yazma yönteminin olmadığı görülmüştür. Ancak TDK 2023 sözlüğü incelendiğinde daha önce kullanılan bazı kelimelerin yazımında değişiklikler olduğu gözlenmiştir. Örneğin 2021 TDK kılavuzunda maddi ve manevi” kelimeleri “i” işaretiyle birlikte kullanılırken 2023 yılında “ı” olarak değiştirilmiştir.

Günümüzde öğretmen, kelime listelerini veya kelime çevirisini ezberlemekten kaçınan kelime öğretimi sağlamalıdır. Ayrıca, öğrencilerin kelime dağarcığına hakim olma konusundaki farklı becerilerini de dikkate almalıdır. Bazı dil öğrenenler yeni kelimeleri diğerlerinden daha hızlı öğrenebilir ve bazıları yeni kelimeleri öğrenmede birçok zorlukla karşılaşabilir. Öte yandan, bazı öğrenciler bazı kelimelerde ustalaşabilir veya ezberleyebilir, ancak kelimeyi doğru heceleyemez. Dil öğretiminde iletişimsel yaklaşım nedeniyle kelime öğretimi artık daha az vurgulansa da dil öğrenen kişinin geniş bir kelime dağarcığına sahip olmadan öğrendiği dile hakim olabilmesi için bazı engellerle karşılaşacağı da göz ardı edilemez. Yabancı dil öğrenirken ana dil alfabelerinde bulunmayan harf ve seslerin kullanımına yönelik bir öğretim yöntemi, kelimelerin zihinde dil şemasında kalıcı bir yer bulmasına yardımcı olabilir (Septianasari, 2019). Bu bulgular farklı çalışmalarla da doğrulanmaktadır. Altun (2010: 174), Türkçe eğitiminde ince ve uzun seslerin telaffuzlarının öğretimi konusunda bir yöntem ihtiyacı bulunduğunu ve düzeltme işaretinin yazımın kurala bağlanması gerektiğini belirtir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ise farklı yayınevlerince hazırlanmış öğretim materyallerinde de bu seslerin ve işaretin öğretiminde ortak bir sistem belirlenmediğinin görüldüğünü söyler. Bu seslerin standart Türkçeye uygun telaffuz edilmesi öğretmenlere bırakılmakta ise de öğretmen yetiştiren bölümlerin öğrencileri arasında yapılan bir çalışmada, düzeltme işaretinin kullanımında yanlış sıklığının yüksek olduğunun belirtildiğini vurgular. İngilizce sözlüklerde kullanılmakta olan uluslararası fonetik transkripsiyon sisteminin daha sade bir versiyonunun Türkçe sözlüklerde, metne dayalı dil öğretim materyallerinin sözlük kısımlarında kullanılabileceğini ve bu sistemin öncelikle yabancılar Türkçe öğretmekte kullanılan sözlüklerde denenebileceğini söyler. Türkçenin yabancı dil öğretiminde yaygın olarak kullanılan ve çalışmada incelenen dört öğretim setinde tespit edilen veriler Altun’un (2010: 174) görüşlerini destekler niteliktedir. Bu bulguyu destekleyen bir çalışmada, fonetik alfabe bilgisinin öğrencilerin telaffuzlarını geliştirmelerine yardımcı olabileceği belirtilmiştir (Dandee ve Pornwiriya, 2021). Çalışmada incelenen ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaygın olarak kullanılan dört öğretim setinde belirlenen veriler Altun’un (2010: 174) görüşlerini desteklemektedir. Her kitapta farklı

bir kullanımın olması ve öğrencinin düzeltme işareti hakkında herhangi bir bilgi vermeden kelimelerle karşılaşması bu işaretin öğretiminde bir yönetime ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Yabancı dil öğrenenler için kelime öğrenimi genellikle zordur (Zou ve diğerleri 2021; Vu ve Peters, 2021). Her kitapta farklı bir kullanım olması ve düzeltme işareti konusunda hiçbir bilgilendirme yapılmadan birdenbire sözcükler üzerinde öğrencinin karşısına çıkması bu işaretin öğretimi konusunda bir yöntem ihtiyacı bulunduğunu gösterir. Kocayanak (2021, 124) ise Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde A1 düzeyinde sesletim çalışmalarıyla düzeltme işaretinin verilebileceğini belirtmiş ve hala/ hâlâ, kar/kâr gibi yazılışları aynı anlamları farklı olan sözcüklerin öğrenciye verilmesi gereğinden bahsetmiştir. Ayrıca okunuşları uzun olan askerî, resmî, millî sözcüklerinde görülen nispet îsi için kullanılan düzeltme işaretinin iyelik ekiyle farkını vurgulamak için de verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Sesletim çalışmalarıyla verilmesi öğrenciler açısından iyi olacaktır ancak Kocayanak (2021, 124) bu işaretin nerede verileceği üzerinde durmamış; işarete sadece sesletim açısından değinmiştir. A1 düzeyinde verilmesi gerektiği doğrudur ancak alfabe öğretimiyle birlikte bu işaretin varlığı hissettirilmeli, sesleri incelttiği ya da uzattığı belirtilmelidir.

Yabancılar Türkçe öğretim setlerinde düzeltme işareti üzerinde ne şekilde durulduğunun araştırıldığı çalışma sonucunda, konuyu incelemek için seçilen dört öğretim setinin sözcük dizini A1 seviyesinden C1 seviyesine kadar taranmış, düzeltme işaretiyle kullanılan sözcükler tabloda belirtilmiştir. Çalışma sonucunda Türkçenin yabancı dil olarak öğretimini sağlamak amacıyla hazırlanmış olan Türkçe öğretim setlerinin hiçbirinde düzeltme işareti konusunun geçmediği ancak A1 seviyesinden itibaren kitaplarda sözcüklerdeki harfler üzerinde yer aldığı tespit edilmiştir. İşaretle ilgili bir açıklama yapılmamış, hangi harflerin üzerine geldiği, sesletimi nasıl değiştirdiği konusu tamamen öğreticinin kendisine bırakılmıştır. Sözcüklerin yazıda gösterilmesi konusunda da kurala uygunluk görülmemiş, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Setinde (Uzun, 2009) hiç kullanılmayan düzeltme işareti, Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Setinde (Mehmet, 2014; Mehmet, 2015), bazı sözcüklerde kullanılmış, bazı sözcüklerde kullanılmamış, bu konuda İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Setinde (Aslan, 2014; Bölükbaş vd., 2016; Bölükbaş ve Yılmaz, 2017a,b; Bölükbaş ve Yılmaz, 2018) ve Yedi İklim Türkçe Yunus Emre Enstitüsü Öğretim Setinde (Ateş vd., 2019) daha dikkatli bir kullanım görülmüş ve TDK Yazım Kılavuzundaki (2021) yazım şekline diğer iki öğretim setine göre daha bağlı kaldığı tespit edilmiştir. Ancak setlerin hepsinde kendi içlerinde de tutarlı bir kullanım görülmemiş, aynı sözcüğün bir sayfada düzeltme işaretiyle kullanılırken diğer sayfada düzeltme işareti olmadan kullanıldığı tespit edilmiştir.

Kitaplarda A1 seviyesinden itibaren sözcüklerde kullanımı görülen bir işaretin işlevinin açıklanmamasının öğrencinin kafasında soru işareti bırakacağı düşünülmektedir. Bunun önlenmesi için düzeltme işaretinin işlev ve sesletiminin A1 seviyesinde alfabe öğretimiyle birlikte verilmesi öngörülmektedir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ölçünleşme sağlanabilmesi için düzeltme işareti konusunun kurallı ve sistemli bir şekilde getirilmesi gerekmektedir. Bu konu, Türkçenin uluslararası diller arasında saygınlık kazanması açısından önemlidir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında söz varlığı oluşturulmalı ve bu söz varlığında düzeltme işareti alması gereken sözcükler belirtilmeli, standart bir öğretim sağlanmalıdır. Hedef dili Türkçe olan öğrencinin karşısına sözcük olarak çıkmadan önce düzeltme işareti hakkında bilgi verilmeli, seslerin üzerine geldiğinde seste ne gibi değişiklikler yaptığı, sesin ne zaman ince ne zaman uzun okunması gerektiği sesletim çalışmalarıyla gösterilmelidir.

Örnek olarak verilen Alman, Fransız ve Rus dillerinin alfabelerinde özel karakterlerin verildiğinin görüldüğü gibi düzeltme işareti alfabe öğretiminde verilebilir. Bu işareti alan ve almayan hala-hâlâ, hal-hâl, kar-kâr gibi sözcüklerin sesletimi yapılarak işaretin sözcük üzerinde yaptığı ses değişimi hissettirilebilir. İngilizcenin yabancı dil öğretiminde uygulanan fonetik çalışmaları yaptırılabilir ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında “Türkçe gerçekten de yazıldığı gibi okunan bir dil midir?” sorusu üzerinde düşünülebilir.

Teşekkür ve Açıklamalar

Çalışmamıza katkı sağlayan tüm öğrencilere teşekkür ederiz.

Çıkar Çatışması

Makalenin yazarları arasında, çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkı Oranları

Çalışmanın Tasarlanması (Design of Study): SGK(%50), VÖ(%50)

Veri Toplanması (Data Acquisition): SGK(%50), VÖ(%50)

Veri Analizi (Data Analysis): SGK(%50), VÖ(%50)

Makalenin Yazımı (Writing Up): SGK(%50), VÖ(%50)

Makalenin Gönderimi ve Revizyonu (Submission and Revision): SGK(%50), VÖ(%50)

KAYNAKLAR

- Abak, A. (1993), *Türkçe Dil Bilgisi*, İstanbul: Hazar Yayınları.
- Ana Yazım Kılavuzu (2005), İstanbul: Adam Yayınları.
- Altun, H. O. (2010), Düzeltme İşareti ve Türkçede Yazıldığı Gibi Okunmayan Kelimeler. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 17(43), 167-179.
- Aslan, F. (Ed.), (2014), *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı A1, A2, B1, B2, C1*, İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Ateş, Ş. (2019), *Yedi İklim Türkçe Yunus Emre Enstitüsü Ders Kitabı A1, A2, B1, B2, C1*, Ankara: Başak Matbaacılık.
- Banguoğlu, T. (2011), *Türkçenin Grameri*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları
- Boz, E. (2014), Türkiye Türkçesinde Uzun Ünlülerde Vurgu, *İlmi Araştırmalar*, (14), 29-36.
- Bölükbaş, F. ve Yılmaz, M. Y. (Ed.). (2018), *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı A1*, İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Bölükbaş, F. ve Yılmaz, M. Y. (Ed.). (2017a), *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı A2*, İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Bölükbaş, F. ve Yılmaz, M. Y. (Ed.). (2017b), *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı B1*, İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Bölükbaş, F. ve Yılmaz, M. Y. (Ed.). (2020), *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı B2*, İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Bölükbaş, F. (Ed.). (2016), *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı C1*, İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Чернышов, С. & Чернишова, А. (2019), *Поехали Русский Язык Для Взрослых Начальный Курс Учебник*, Санкт-Петербург: Златоуст.
- Dandee, W., & Pornwiriyaakit, P. (2022). Improving English Pronunciation Skills by Using English Phonetic Alphabet Drills in EFL Students. *Journal of Educational Issues*, 8(1), 611-628.
- Duman, D. (2018), Türkçenin Yazımında Ölçünleştirme Sorunu Üzerine: Düzeltme İminin Artsüremli İncelemesi, *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 2018/2, 39-56.
- Durmuş, M. (2009), *Türk Dili El Kitabı*, Ankara: Grafiker Yayınları.
- Eker, S. (2007), Türkçenin Sesebirimleri ve Belirgin Altsesebirimleri, *İlmi Araştırmalar*, (24), 23-42.
- Ergin, M. (2005), *Türk Dil Bilgisi*, İstanbul: Bayrak Basım Yayım Tanıtım.
- Güneş, S. (2002), *Türk Dili Bilgisi Tarihi Gelişim, Ses, Kelime ve Cümle*, İzmir: Üniversiteli Kitabevi.
- Halley, N. (2005), *Dictionary of Modern English Grammar: Grammar, Syntax and Style for the 21st Century*, London: Wordsworld Edition Limited.
- Hazar, M. (2009), Türkolojide Kullanılan İşaretler, *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 4(3), 1124-1159.
- Karasoy, Y. ve Yavuz, O. (2005), *Üniversiteler İçin Uygulamalı Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri*, Konya: Tablet Kitabevi.
- Kıral, B. (2020). Nitel Bir Veri Analizi Yöntemi Olarak Doküman Analizi, *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 170-189.
- Kocayanak, D. (2021). Yabancı Dil Olarak Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Konuşma Becerisi Etkinliklerinin Karşılaştırılması. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 4 (2021 Yunus Emre ve Türkçe Yılı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Özel Sayısı), 123-139. DOI: <https://doi.org/10.47948/efad.911870>.
- Koç, R. (2009). Düzeltme (İnceltme, Uzatma) İşaretinin Kullanımı ile İlgili Tartışmalar, *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 4(3), s. 1453-1468.
- Korkmaz, Z. (1992), *Grammer Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları.
- Köse, D. ve Özsoy, E. (2021), Türkiye'de Yabancılar Türkçe Öğretiminin Otuz Yılı: 1990-2020, *Turkophone Türkçe Konuşurların Akademik Dergisi*, 8 (1), 30-54.
- Köse, D. (2015), Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Alman ve Tayvanlı Lisans Öğrencilerinin Yaptıkları Sesletim Hataları ve Çözüm Önerileri, *Foreign Language Studies National Chengchi University*, (6), 75-95.
- Mehmet, G. (2014), *Yabancılar İçin Türkçe Dil Bilgisi (A1-A2-B1)*, Ankara: Mtr Medya.
- Mehmet, G. (2015), *Yabancılar İçin Türkçe Dil Bilgisi (B2-C1)*, Ankara: Mtr Medya.
- Saatçi, Ö. (2012). İmlâmiz Üzerine Birkaç Söz, *TYB Akademi Dil Edebiyat ve Sosyal Bilimler Dergisi* 2(4) 223-232 ISSN: 2146-1759.
- Sancak, Ş. vd. (2009). Türk Dil Kurumunun İmlâ/Yazım Kılavuzlarındaki Değişiklikler Üzerine Bir İnceleme, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13 (1), 117-130.
- Septianasari, L. (2019). Mother tongue issues and challenge in learning English as foreign language. *IJIEIT (International Journal of Indonesian Education and Teaching)*, 3(2), 204-214.
- Topuzkanamış, E. (2009), Türkçe Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin İmla Başarıları, *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 4/3, 2171-2189.
- Türk Dil Kurumu (2021), *Yazım Kılavuzu*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Uzun, N. E. (Ed.). (2009), *Yeni Hitit 1-2-3 Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı*, Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.

- Vu, D. V., & Peters, E. (2021). Vocabulary in English language learning, teaching, and testing in Vietnam: A review. *Education Sciences*, 11(9), 563.
- Vural, H. ve Böler, T. (2017). *Ses ve Şekil Bilgisi*, İstanbul: Kesit Yayınları.
- Yazım Kılavuzu (2005), sayı: 859, Ankara: TDK Yayınları.
- Yeni İmlâ Kılavuzu (1965), sayı: 235, Ankara: TDK yayınları.
- Yeşilöz, T. (2021). Türkçe Sözlükte Uzun Ünlü ve Düzeltme İşareti (Şapka) Kullanımı, *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 4 (2), 290-305. DOI: <https://doi.org/10.47948/efad.986418>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldız, F. (2014). *Adım Adım Fransızca*, İzmir: Babyllon Global Yayımcılık.
- Yıldız, F. (2012). *Adım Adım Almanca*, İzmir: Babyllon Global Yayımcılık.
- Zülfikar, H. (2018), Türkçe Öğretimi Üzerine Birkaç Değerlendirme, *Türk Dili*, 68 (800), 14-19.
- Zou, D., Huang, Y., & Xie, H. (2021). Digital game-based vocabulary learning: where are we and where are we going?. *Computer Assisted Language Learning*, 34(5-6), 751-777.
- Zülfikar, H. (1991), İmlâmızın Geçirdiği Evrelerden Örnekler, *Türk Dili*, 1(470), s. 65-76

THE IMPORTANCE OF CAREER EDUCATION AND CAREER PLANNING AWARENESS FOR THE SPORTS INDUSTRY

ABSTRACT

Increasing demand for Turkish language learning in Turkey and around the world has led to the production of course materials in this field. But when the materials that teach Turkish to foreigners are scanned, it seems that the standard way in teaching is not followed, and some important issues are not focused. In this study, the subject of correction mark in Turkish teaching was discussed. A correction mark is used to distinguish words that are written the same but have different meanings and if it is not used, there is confusion in the meaning of words. In Turkish language teaching course materials, the way this mark is given to foreigners is searched and how it is taught is examined. Content analysis, a qualitative research method, was used in the study. New Hittite, Gazi, Seven Climate, Istanbul Turkish teaching sets for foreigners have been determined. As a result, it was observed that this mark was ignored in some of the Turkish teaching sets studied, never used, in some, it was observed that this mark was used, but randomly it was used at the word level without an explanation of this mark. In the study, suggestions were presented on how better teaching can be done about the correction mark.

Keywords: Turkish Teaching Sets, Turkish Teaching To Foreigners, Correction Mark, Long Vowel.

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE DÜZELTME İŞARETİ

ÖZ

Türkiyede ve dünyada Türkçe öğrenme talebinin artması bu alanda ders materyalleri üretimine yol açmıştır. Ancak yabancılar Türkçe öğreten materyaller tarandığında öğretimde standart yol izlenmediği, bazı önemli konular üzerinde durulmadığı görülmektedir. Bu çalışmada Türkçe öğretiminde düzeltme işareti konusu ele alınmıştır. Düzeltme işareti, aynı yazılan fakat farklı anlamlara gelen sözcükleri ayırt etmek için kullanılmaktadır ve kullanılmadığı takdirde sözcüklerde anlam karışıklığı yaşanmaktadır. Türkçe öğretim ders materyallerinde bu işaretin yabancılar verilmiş şekli taranmış ve nasıl verildiği incelenmiştir. Çalışmada nitel bir araştırma yöntemi olan içerik analizinden yararlanılmıştır. Çalışma dokümanları olarak Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe, Gazi Yabancılar İçin Türkçe, Yedi İklim Türkçe Yunus Emre, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe öğretim setleri belirlenmiştir. Sonuç olarak incelenen Türkçe öğretim setlerinin bazılarında bu işaretin yok sayıldığı, hiç kullanılmadığı, bazılarında ise kullanıldığı ama bu işaretin ne olduğuna dair bir açıklama yapılmadan birdenbire sözcük düzeyinde kullanıldığı görülmüş ve çalışmada düzeltme işareti konusunda nasıl daha iyi bir öğretimin yapılabileceğine dair öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretim Setleri, Yabancılar Türkçe Öğretimi, Düzeltme İşareti, Uzun Ünlü.

INTRODUCTION

In contrast to mother tongue acquisition, what and how of teaching in second language teaching has been one of the topics that researchers have been interested in for years. Second language teaching, in which many experimental methods are applied, dates back centuries in European languages, but the systematic teaching of Turkish of Turkey is not as old as the teaching of European languages. Teaching Turkish as a foreign language in our country has developed until today under the leadership of the language center that was founded to develop a method for teaching Turkish and to bring the interest shown in teaching other languages to Turkish about 40 years ago. Regarding the first language center opened as an institution in Turkey, Köse and Özsoy (2021: 33) said: “Until 1984, Turkish teaching was carried out by a small number of institutions or by various individuals, there were no institutions working for this purpose. The realization of Ankara University TÖMER is the first step towards institutionalization. In those years, there were very few textbooks on teaching Turkish to foreigners, and there were almost no

academic articles on the subject. A book was needed to teach Turkish on the basis of four basic skills by the time that the first Turkish education center opened institutionally, and the book *We Are Learning Turkish* was written by observing the language teaching activities of the Goethe Institute in Germany. Köse and Özsoy (2021: 34) state that Hengirmen, the founder of Ankara University TÖMER, felt the need to write the book *We Are Learning Turkish* because there were no methods to teach Turkish as a foreign language. Teaching Turkish to foreigners gained momentum with the arrival of ten thousand students from the Turkish world in 1991 to learn Turkish.

Today, many centers in the country and abroad provide services in the field of teaching Turkish as a foreign language and course materials supporting language teaching are prepared by these centers. Centers for teaching Turkish, which generally serve within a university, write their own books, and teach through these books. It is pleasing to reach a large number of course materials in this field compared to the past, but when these materials are examined, it is seen that some details are skipped, and some subjects are not focused on. Correction marks is one of the topics that is not considered and ignored in teaching Turkish to foreigners.

Correction Mark in the Teaching of Turkish

Hazar (2009: 1130) states that the correction mark is shown with the symbol \wedge , and that it is used by placing it over the letters *a*, *u*, *ı*, and contains four different functions. Its first function is to provide a fine pronunciation of the consonant of the letter before the vowel on which it is placed, such in *kâr*, *tezgâh*, *Halûk*. Its second function is to declare belonging: *askerî okul*, third function is to distinguish the meaning in examples such as *hal* and *hâl*, and the fourth function is to show long vowels with Divan Edebiyatı texts. Güneş (2002: 376-377) states that this mark is also called *inceltme*, *uzatma*, and *şapka işareti*, and that it is primarily used to show long vowels, as in *âdet*, *âdeta*, *âlem*, *lâzım*, *meselâ*. Secondly, Güneş states that it is used on the vowels *a*, *u*, which are placed before or after the fine *g*, *k*, *l* consonants with a soft value and are pronounced long, and gives the examples of *efkâr*, *gülgün*, *hilâl*, *hikâye*, *lâl*, *harekât*, *kâğıt*, *kâr*, *sükûn*, *sükût*, *şikâyet*, *rüzgâr*, *zekât*. As the third area of usage, Güneş says that this mark is seen on the Arabic origin of *nispet eki* (-î), which derives adjective words, and gives the words *dinî*, *insanî*, *millî*, *vatanî*, *zihnî*, *zirâî* as examples. In the Spelling Book of the Turkish Language Society (2005), this mark has been largely removed from the *nispet* suffix. Abak (1993: 178) also uses similar expressions to support Güneş and says that the correction mark is used in three different areas. However, Abak makes the following explanation regarding the statement that Güneş shared on the use of a correction mark after the *l* consonant: “It is not necessary to put a correction mark on the letters *a* and *u* after the letter *l*, because the letter *l* makes these letters pala-

talized”. In the Spelling Book (2005), the use of the correction mark on the vowels *a*, *u*, which come after the *l* consonant, was continued in the names of people, but there was no need for the use of the consonant *l* in names of people and places in Western languages due to the palatal sound of the consonant, and it is stated that the palatal pronunciation of *l*, including words from Eastern languages, should be learned by ear. One of the reasons for the removal of this mark is its use for both lengthening and palatalizing, as in the word *istiklâl*, and therefore the possibility of making them sound both long and palatalized by influencing words such as *enf-lasyon*, *klasik*, and *plan* from Western languages (Yeni İmlâ Kılavuzu, 1965: 51-52). However, the removal of the correction mark from the *a*, *u* vowels after the consonant *l* has led to the thickening of *l* in words such as *klasik*, *Latin*, *lazım*, *laklak*, and *selam* (Zülfikar, 1991: 75).

The second dimension of the issue is that the correction mark both lengthens and palatalizes vowels. Looking at the definition of length criterion or long vowel in linguistics, Korkmaz (1992: 156) provides the explanation, “The vowel with a longer articulation than the duration of a normal vowel or which includes the articulation time of two normal vowels” for long vowel, and Banguoğlu (2011: 39) addresses the correction mark within the subject of articulation time. He states that it is used to palatalize or lengthen the pronunciation in words such as *palûze*, *rüzgâr*; however, in words that should be pronounced long, such as *tuba*, *tedavi*, *numune*, *ganimet*, *munis*, the length not specified in the spelling is left for pronunciation. On the other hand, Ergin (2005: 36) explains the existence of long vowels as the lengthening of vocals due to the different comfort in their formation from other voices and states that vocals can be pronounced at any length because they are formed comfortably in an open passage. Vural and Böler (2017: 60) also address the correction mark within long vowels as Banguoğlu and note that the long vowels encountered in Turkish of Turkey are seen in foreign words that have entered our language, especially in Arabic and Persian words, and the length is usually not shown in the text in today’s Turkish but in the pronunciation in the words previously written as *âheste*, *tesâdüf*, *câzip*, *numûne*. Boz (2014: 30) states that in addition to these statements, long vowels are also formed due to psychological reasons and that their duration varies. For the mark he named in three different ways as *düzeltme*, *inceltme*, *uzatma işareti*, Durmuş (2009: 241) states “it is mostly used to show differences in meaning and pronunciation between the words with the same spelling”, and gives the examples of *yar/yâr*, *alem/âlem*, *hakim/hâkim*, *adem/âdem*. Additionally, he states that it is used to avoid confusing the possessive suffix and the nispet *i* is in words similar to *Türk tarihi-tarihî eser*, *İslam dini-dinî hikâye*, and that when Turkish suffixes are added to the words from which the nispet *i* comes, the correction mark remains the same as in the examples of *millîlik*, *resmîlik*, *samimîlik*. In the Spelling Book, it is stated that a correction mark is placed on the vowels with long pronunciations to distinguish words that have the same spel-

ling but different meanings and pronunciations, such as *adet/âdet, aşık/âşik, alem/âlem, hala/hâlâ, hal/hâl* (Yazım Kılavuzu, 2005).

In a study examining the 1996, 2000, 2005 Turkish Language Society's Spelling Books, it was seen that the main differentiation between the books was seen in the 2005 Spelling book and regarding the spelling of the correction mark, it is stated that the revision mark in the Persian *bî-* prefix, which is seen in words such as *bîçare > biçare; bihaber > bihaber* is not included in the 2005 Spelling Book. Also, in words such as *lâmekân > lamekân; lâmba > lamba; lâle > lale; lâpa > lapa*, and the words such as *plân > plan; klâkson > klakson; klân > klan; plâk > plak; reklâm > reklam* which are taken from Western languages into Turkish, it is stated that the correction mark seen in the previous Spelling Books was not used in 2005. Similarly, in the 2005 Spelling Book, in reflective words such as *lâpa lâpa > lapa lapa; lâp lâp > lap lap; lâkırdı > lakırdı*, the correction mark that is used to show that the consonant 'l' is palatalized is not included, and the nispet *î* seen in certain Turkish words including *altunî > altuni; kurşunî > kurşuni; gümüşi > gümüşi* in the 1996 and 2000 Spelling Books is not included in the 2005 edition of the Spelling Book (Sancak et al., 2009: 120).

Yeşilöz (2021: 305), in his/her research, states that the long vowel is not shown with a mark in the text, that it is preserved in pronunciation, and long vowels are seen in 2885 words, but the long vowels in this word are not shown with any marks in the Spelling Book and Turkish Dictionary published by the Turkish Language Society (TLS) in 2011. S/he states that there are certain criteria in the TLS Spelling Book and Turkish Dictionary in 2011 for the correction mark not being used to show long vowels. S/he explains that this mark is seen in four different places. S/he shares that as a result of the study, 197 words with correction marks were identified to distinguish words with different meanings but the same spelling; 467 words written with a correction mark on a and u after the palatalized g, k sounds in some words that entered Turkish from Arabic and Persian; 208 words in which a correction mark is used to distinguish the nispet suffix and the possessive suffix, and 13 words written with correction marks to ensure that the vowels following the "l" consonant in the names of people and places are palatalized were identified.

In the Turkish Language Society (2021) Spelling Book, it is stated that the correction mark (^) has two functions as lengthening and palatalizing, and the places where this mark will be used are given as follows:

The places where the correction mark is used are shown below:

1. They are placed over vowels with long pronunciations to distinguish words that have the same spelling but different meanings and pronunciations: *adem* (absence), *âdem* (human), *adet* (count), *âdet* (tradition, habit), *alem* (flag),

âlem (world, universe), aşık (articular bone), âşık (passionate), hal (place where fruit and vegetables are sold), hâl (situation, state), hala (father's sister), hâlâ (yet), rahim (withholding), rahîm (protector), şura (there), şûra (advisory committee), etc.

WARNING: Although it is possible to confuse the words Katil (<katl = killing) and kadir (<kadr = value), it has become common for the words katil (ka:til = killer) and kadir (ka:dir = strong) to be written without a correction mark.

2. It is placed over the vowels a and u that come after the palatalized consonants g and k which are found in proper names and some words that entered our language from Arabic and Persian: dergâh, gâvur, karargâh, tezgâh, yadigâr, Niğâr; dükkân, hikâye, kâfir, kâğıt, Hakkâri, Kâzım; gülgün, merzengûş; mahkûm, mezkûr, sükûn, sükût etc. The vowels a and u that come after the palatalized consonant l in the names of people and places are also written with a correction mark: Halûk, Lâle, Nalân; Balâ, Elâzığ, İslâhiye, Lâdik, Lâp-seki, Selânik etc.
3. It is used to prevent the nispet suffix from being confused with the denotative and possessive suffix: (Türk) askeri ve askerî (okul), (İslam) dini ve dinî (bilgiler), (fizik) ilmi ve ilmî (tartışmalar), (Atatürk'ün) resmi ve resmî (kuruluşlar) etc.

When Turkish suffixes are added to words with nispet suffix, the correction mark remains as it is: millileştirmek, millîlik, resmîleştirme, resmîlik etc.

(<https://www.tdk.gov.tr/icerik/yazim-kurallari/duzeltme-isareti/>)

As can be seen, there was no consensus on the use of the correction mark, and it has been the subject of discussion since the adoption of the Latin alphabet. Since it is used for both lengthening and palatalization of the sound, its use or non-use is the source of the problem. (Altun, 2010: 170) Those who argue that the correction mark should be shown in the text accused those who wanted this mark removed of causing corruption in the language, which prevented the simplification of the language. Those who opposed the use of the mark said that there is an excess of marks and that this mark is not used in Turkish words, and that it is unnecessary to use this mark in words adopted to Turkish from foreign languages. As a result of these discussions, it has been seen that the revision mark on many words that were previously written with a correction mark in the last spelling book prepared by the Turkish Language Society has been removed. The use of correction marks has been abandoned in words containing the palatalized l sound in Arabic and Persian, which were adopted to Turkish from Western languages (Koç, 2009: 1467).

By giving examples of *dahi* and *dâhi*, Zülfikar (2018: 16-17) states that the first word, which is in Turkish, is separated from the second word, which is of Arabic origin, with a correction mark to indicate the difference in meaning, and this mark emphasizes that the first syllable of the second word should be pronounced long. In the examples of *tarihî olaylar* and *Türk tarihi*, he states that the word *tarihî* is an adjective, while the word *tarihi* is a noun, and that the correction mark is used to indicate the difference between the word classes. He criticizes those who oppose by saying, “it is understood from the meaning, what is the need for this” for cutting corners and finding it unfavorable not to teach rules. He states that those who think that the correction mark is unnecessary mislead teachers and learners.

Topuzkanamış (2009: 2172-2173) states that after the establishment of the Republic, discussions started on how to write many words due to the alphabet change and that the use of phonetic orthography was accepted instead of the traditional orthography used in Ottoman Turkish with the adoption of the new alphabet. S/he states that this situation caused orthography problems to continue until today, that although the spelling of most of the words is established, there is still no unity on spelling among different guides in some words, and that it is possible to see spelling errors in every aspect of daily life where writing is used. S/he states that although Turkish is said to be a language that is read as it is written (Aksoy, 2008: 18; Çotuk-söken, 2005: VII; Özön 1999, XV), it is also accepted that the words written traditionally in Turkish spelling are also accepted by the same authors. Additionally, he conveys that Menz (2006: 41-42) stated that Turkish could not reach common writing, and that the main function of orthographic rules was to facilitate reading and writing, and the secondary function was to enable the teaching of literacy to a large audience.

The spelling problems that started with the adoption of Latin letters are still unresolved, and the problems have deepened over time. The language and phonetic structure of Turkish will be a determinant in achieving unity in spelling rules. The effect of traditional writing styles on pronunciation should also be considered when determining spelling rules. The Turkish Language Society and the Language Society should create a spelling rule in the guides to be published that everyone can use clearly and will put an end to discussions (Saatçi, 2012: 231). The use of the correction mark (palatalization, lengthening) is at the top of the list of spelling rules. Otherwise, it will be difficult to read and make sense of the words. Spelling rules are needed to capture the correct pronunciation and meaning and to eliminate mispronunciation. Language is one of the common denominators that make a community a nation. Thus, all partners should know their responsibilities toward the language they share and acquire language awareness (Koç, 2009: 1467).

Besides where and how to use the correction mark, there is no clarity on the teaching of this mark. In the study examining the curricula of grades 1-5, 6-8,

and 9-12, which are available on the website of the Ministry of National Education, Altun (2010: 169) examined the curricula of Turkish lessons (1-10) of Turkish children living abroad and stated that there was no topic included related to the teaching of the correction mark.

Altun (2010: 175) states that, a system for the spelling and pronunciation of the correction mark, from the first texts that language learners encounter, would be beneficial for fostering the correct pronunciation and that there should be a simplification and spelling rule in the correction mark. He adds that it is more important to integrate pronunciation into basic education than to lay down rules that are not applied. Duman (2018: 47) states that the use of the correction mark points to an important and multidimensional problem in the spelling of Turkish and that this problem causes a lack of authority in the language as well as an irregularity in standardization, planning, and policy making in the language. Duman (2018: 54), who states that there has been an irregularity in the use of the correction mark since the 1950s, indicates that this irregularity emerged simultaneously with the simplification of the rules determining the use of the correction mark and that a serious regulation is needed in this regard. S/he emphasizes that the interest in and contribution to the subject from the aspects of linguistics and language planning are of vital importance in ensuring the international prestige of Turkish as a national language and standardizing its teaching as a foreign language.

Alphabet in Second Language Teaching

Karasoy and Yavuz (2005: 75) state that the sounds of Turkish of Turkey are indicated with 29 letters in the official alphabet adopted on November 1, 1928, but when the sounds in words from Arabic, Persian, and other languages that were adopted to Turkish are added to this number, the number of sounds used in Turkish of Turkey approaches 40. They express that in the official alphabet, the sounds that are close to each other are shown with a single letter for convenience. Eker (2007: 24) states that the number of letters in the Turkish alphabet is misleading and adds, "Accepting that there are 29 sounds in Turkish, taking into account 8 vowels and 21 consonants, without considering the findings of linguistics, constitutes the beginning of language and spelling problems in a way." She states that the number of letters in the Turkish alphabet is 29, but the (^) mark is also used, and the number of phonemes shown with this mark has also increased.

Students who acquire Turkish from birth and learn the rules of Turkish in primary education can understand this difference in pronunciation, but the correction mark should be specifically indicated in teaching Turkish as a foreign language. To give an example from a few languages, the different pronunciation of sounds is provided under the name of Phonetics of English after teaching the alphabet

in English. It is taught how the pronunciation changes when used with different sounds by using separate examples for each sound. For example, it is taught that the prefix that normally comes in the form of a before words that start with a consonant takes the form of an before the vowels, but in words that start with the sound of h such as honor, hour, honest, the h sound is accepted as a silent vowel and an is placed before the word (Halley, 2005: 9).

The marks that make the sounds different are given additionally in the alphabet in languages such as German, French, and Russian. The German alphabet has 26 sounds consisting of the *a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z* sounds. However, in addition to these, there are four other sounds that are: *Ä, Ö, Ü*, called Umlaut, and *ß* or *ss*, called Eszett. These sounds are not shown in the basic alphabet, but are included in the German sound system, and are also used in many German words. They are given in alphabet teaching to those who learn German as a foreign language (Yıldız, 2012: 7). The French alphabet has 26 basic letters consisting of *a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z*, and additionally has 20 special characters consisting of *â, á, à, ç, ê, é, è, ë, î, í, ï, ô, ó, ò, œ, û, ú, ù, æ* (Yıldız, 2014: 7-8). The Russian alphabet consists of a total of 32 letters and marks consisting of the sounds of *а, б, в, г, д, е, ё, ж, з, и, й, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ь, ъ, ы, э, ю, я*. *ь* is the soft sign, which is included in the alphabet and called *myahkiy znak*. It only softens the letter that comes before it. Another mark is the hard sign, which is shown as *ъ*, and called *tvioridiy znak*. It is not used alone and cannot be read as a letter. It makes the previous letter pronounced hard (Чернышов & Чернишова, 2019: 6).

The soft sign (*ь*) in the Russian alphabet is similar to the Turkish correction mark in terms of making the sounds read softly and is included in the alphabet. When teaching Turkish as a foreign language is considered, it is seen that the subject of the correction mark is not provided in any course material; the existence of such a mark is not implied; and the language learner suddenly encounters the word that has this mark. It is thought that the function of the mark is explained only when asked by the student, and all information about the correction mark is left to the initiative of the instructor.

Köse (2015: 79) states that different language speakers who learn Turkish cannot show the same success in pronouncing Turkish words, and that this is normal since each language has its own phonological system like musical notes. Exposing students, who have difficulty pronouncing Turkish sounds such as *ı, ç, ş, ö, ü*, to a sign (*^*) which they do not know when it appears or how to use it, and approaching it with the logic of “explain when asked” disrupts the standards in teaching Turkish. While the approach of leaving the learning of softening and lengthening to knowledge acquired by ear in pronunciation causes (Ana Yazım Kılavuzu, 2005: 21) pronunciation mistakes even among those who learn Turkish

as a mother tongue. Therefore, it is inevitable that it will affect pronunciation in teaching Turkish as a foreign language.

METHOD

Research Methodology

Signs that change the pronunciation of sounds in teaching language are given during alphabet teaching. Giving the correction mark in Turkish, which is not mentioned in the textbooks in Turkish teaching as a foreign language, during alphabet teaching, explaining the meaning of this mark will ensure that students are aware of this mark. Teaching the correction in Turkish mark should not be left to the teacher's preference, it is necessary to determine where it will be given systematically during teaching. When teaching the alphabet to A1-level students in teaching Turkish to foreigners, using the correction mark will make it easier for both learners and instructors. The aim of the study is to show this deficiency and to emphasize why such a systematic is needed in the teaching of correction mark.

Research Groups

The correction mark has a semantic distinguishing feature, which is why it is used. If the mark is not used, there is confusion in the meaning of the words. Such an important mark is not included in the alphabet in Turkish teaching books for foreigners but suddenly appears before the learner when it is used together with words. When the learner asks about the function of this mark, some of the instructors touch on this subject while others do not. When learners encounter words written with a correction mark over time, they are surprised by this situation, and they do not know how to pronounce them because they do not learn the existence of such a mark in the alphabet.

Data Collection Tools

The documents for the study were determined as Yeni Hitit Turkish for Foreigners Teaching Set (Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti) (Uzun, 2009), Gazi Turkish for Foreigners Teaching Set (Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti) (Mehmet, 2014; Mehmet, 2015), Yedi İklim Turkish Yunus Emre Institute Teaching Set (Yedi İklim Türkçe Yunus Emre Enstitüsü Öğretim Seti) (Ateş et al., 2019), Istanbul Turkish Language Teaching Set for Foreigners (İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti) (Aslan, 2014; Bölükbaş et al., 2016; Bölükbaş & Yılmaz, 2017a, b; Bölükbaş & Yılmaz, 2018). All levels of the books selected as the study subject including A1, A2, B1, B2 and C1, were examined. The analysis was not completed for only a certain section. In the four books mentioned, the way the

correction mark is used and whether there is a standard use of the correction mark have been examined and compared. Findings were tabulated by book titles. Necessary corrections were made by seeking the opinions of three academicians who are experts in the field of teaching Turkish to foreigners. After the expert opinion was taken, the data interpretation phase started.

Data Analysis

In the study, the document analysis model, one of the qualitative research methods, was used. “Qualitative research can be defined as research in which qualitative data collection methods such as observation, interview, and document analysis are used and a qualitative process is followed to reveal facts and events in a natural environment in a realistic and holistic way” (Yıldırım and Şimşek, 2008: 39). Document analysis, on the other hand, is a systematic method used to examine and evaluate all documents, including printed and electronic materials (Kıral, 2020).

RESULTS

The words indicated to be written with a correction mark in the TLS Spelling Book (2021) were examined in the Yeni Hitit Turkish for Foreigners Teaching Set (Uzun, 2009), Gazi Turkish for Foreigners Teaching Set (Mehmet, 2014; Mehmet, 2015), Yedi İklim Turkish Yunus Emre Institute Teaching Set (Ateş et al., 2019), and Istanbul Turkish for Foreigners Teaching Set (Aslan, 2014; Bölükbaş et al., 2016; Bölükbaş ve Yılmaz, 2017a, b; Bölükbaş ve Yılmaz, 2018) and categorized in Table 1.

Table 1. *The Use of the Correction Mark in the Sets of Gazi, İstanbul, Yeni Hitit and Yunus Emre*

Gazi	Hitit	İstanbul	Yunus Emre
âşık (B2,C1)	aşık (2)	âşık (A2)	âşık (A2,B1,C1)
hâl (A1,A2,B1)	hal (2)	hâl (A1)	hâl (A1,A2,B1,B2,C1)
hikâye (B2,C1)	hikaye (2)	hikâye (A2)	hikâye (A1,A2,B2,C1)
dükân (B2,C1)	dükkan (3)	dükân (A2)	dükkan (A1) dükân (B1,B2)
fedakâr (B2,C1)	fedakar (3)	fedakâr (C1)	fedakâr (B2) fedakârlık (C1)
hâlâ (B2,C1)	hala (2)	hâlâ (A1, A2)	hâlâ (A1,A2,B1,B2,C1)
bekar (B2,C1)	bekar (1)	bekâr (A1,A2,B1,B2)	bekâr (A2,B2)
imkân (B2,C1)	imkan (2,3)	imkân (C1)	imkân (B2,C1)
kâr (B2,C1)	kar (1)	kâr (C1)	kâr (A2)
kârlı (B2,C1)	karlı (1)	kârlı (B1)	-

zekâ (B2,C1)	zeka (3)	zekâ (B2)	zekâ (B1,B2,C1)
kase (B2,C1)	kase (2)	kâse (A2)	kâse (B1)
şikâyet (B2,C1)	şikayet (1)	şikâyet (A1) şikâyetçi (B1)	şikayet (A1) şikayetçi (A1) şikâyet (A2,B2,C1)
tezgah (B2,C1)	tezgahtar (1)	tezgâhtar (B2)	tezgahtar (A1) tezgâh (B1,C1) tezgah (A1)
rüzgâr (B2,A2)	rüzgar (1)	rüzgâr (A2)	rüzgâr (A1,B1,C1)
-	-	sedefkâr (A2)	-
-	-	Nikâh/nikah (A1,A2)	-
resmî (B2,C1)	resmi (2)	resmî (A2)	resmî (B2,C1)
	miladi (1)	milâdi (C1)	
milli (B2,C1)	milli (2)	millî (C1)	millî (A1,B2,C1)
manevi (B2,C1)	manevi (2,3)	manevî (C1) manevî (A2)	manevi (B1)
-	-	mânâ (C1)	mana (C1)
kâğıt (B2 ,C1)	kağıt (1,2,3)	kâğıt (A1,A2,B1,B2,C1)	kâğıt (A2,B1,B2,C1)
maddi (B2,C1)	maddi (3)	maddi (A1,A2)	maddî (B1,B2,C1)
hakim (B2,C1)	hakim (2,3)	hâkim (B1) hakim (B2) hâkimiyet (C1)	hâkim (A2,B1,C1)
-	-	-	derhâl (B2)
adeta (B2-C1)	adeta (2,3)	âdeta (B1)	âdeta (B2)
-	-	hayalî (A2)	-
mekân (B2,C1)	mekan (3)	mekân (B1)	mekân (A1,B1,B2,C1)
tarihi (B2,C1)	tarihi (2,3)	tarihî (A2)	tarihî (A1,B1,B2,C1)
silah (B2,C1)	silah (2)	silah (C1)	silâh (A2)
-	-	-	güzergâh (A2)
merkezi (A1,A2,B1)	merkezi (3)	merkezi (B1)	merkezi (A2)
-	-	-	sükûn (A2)
-	-	-	âmâ (A1)
-	-	-	pekâlâ (A1,B2)
-	-	-	hizmetkâr (B1)
-	-	-	ferdî (B1)
-	-	âlem (B2)	âlem (C1)
-	-	-	hünkâr (C1)
-	-	kâmran (A2)	-

-	-	hicri/hicri (C1) inkâr (B1)	-
-	-	isyankâr (C1)	-
-	-	mâl olmak (B1)	-
-	-	mahalli (A2) mahallî (C1)	-
adet (B2,C1)	adet (2,3)	adet (C1)	âdet (B2,C1)
-	-	ahlakî (C1)	ahlâkî (C1)
-	-	-	edebî (C1)
-	-	-	âlim (B2, C1)
-	-	-	âmin (B2)
-	-	-	rengârenk (C1)
-	ticari (3)	ticari (C1)	ticarî (C1)
-	-	-	kâh (C1)
dahil (B2, C1)	dahil (2)	dâhil (C1) dahil (C1)	dâhil (B2,C1)
-	-	-	günahkâr (C1)
-	-	-	mânî (B1)
halbuki (B2,C1)	halbuki (3)	hâlbuki (B2) halbuki (B2)	hâlbuki (B2)
-	-	-	kâbe (C1)
-	-	-	kâbus (B2)
-	-	-	kıyafet-nâme (C1)
-	-	mahkûm (C1)	mahkûm (C1)
-	-	-	sanatkâr (B2, C1)
-	-	-	tıbbî (B2, C1)

It was observed that in the Yeni Hitit Turkish for Foreigners Teaching Set (Uzun, 2009) published by Ankara University, the correction mark is not included as a subject, nor is it mentioned anywhere. It was determined that words such as hâlâ, hikâye, bekâr, which are indicated to be written with a correction mark in the TLS Spelling Guide (2021), are used as hala, hikaye, bekar, and no words with a correction mark was found at any level of the Turkish set.

In the Gazi Turkish Language Teaching Set for Foreigners (Mehmet, 2014; Mehmet, 2015), the correction mark is not mentioned as a subject, and the purpose of the use of this mark is not explained; however, in the TLS Spelling Guide (2021), some of the words written with a correction mark were used and some were not. It was observed that there is a random use in this regard and that the rules are not followed. For example, the nispet eki (î) was used in the word *resmî*,

while it was not used in words such as *milli*, *manevi*, *maddi*, *tarihi*, *merkezi*, which contain the suffix. While the correction mark was used to soften the *a* sound in the words *zekâ*, *kâğıt*, *hikâye*, the words *mekan*, *kase*, *tezgâh*, *bekar* were written without a correction mark. The words written as *âdeta*, *hâkim* in the spelling book were written as *adeta*, *hakim* without a correction mark. In some words, both uses were encountered. It was found that the word *şikâyet* was written with a correction mark (*şikâyet*) in certain sections of the B2-C1 books (42, 165), while in other sections (96) it was written without the correction mark (*şikayet*). Similarly, the word *rüzgâr* was written with a correction mark in some sections (28, 35) of the B2-C1 book, while in other sections (111, 136, 193) it is written as *rüzgar*, without a correction mark. The word *resmî* was written without a correction mark in the B2-C1 book (26, 139), on another page, it was used without a correction mark. It was noted that no rule was followed in the spelling of words.

The words used with the correction mark are given more space in the Istanbul Turkish for Foreigners Teaching Set (Aslan, 2014; Bölükbaş et al., 2016; Bölükbaş and Yılmaz, 2017a, b; Bölükbaş and Yılmaz, 2018), compared to the Gazi University Turkish for Foreigners Teaching Set, and attention is paid to their usage. However, extra-regular use was also observed in this teaching set. While the words used with the nispet eki (*i*) are used as *milâdî*, *millî*, *manevî*, *merkezî*, *hicrî*, *mahallî* as in the TLS Spelling Book (2021), the word *maddî* with the same suffix is written as *maddi* in the book. Again, some words were found to be written in both spellings. For example, the word *nikâh* is indicated both with and without the correction mark on the same page (79) in the Istanbul A1 book. Similarly, both ways of spelling were found in the words *manevî*, *hicrî*, *mahallî*, *hâkim*, *dâhil*, *hâlbuki*. The word indicated to be written as *mana* in the Spelling Book (TDK, 2021) was written as *mânâ*, while the word indicated as *manevi* was written as *manevî*. Again, both spellings were found in some words. The Turkish teaching set with the most frequent use of the correction mark is the Yedi İklim Turkish Yunus Emre Enstitüsü Teaching Set (Ateş et al., 2019). Teaching of the correction mark as a subject was also not seen in this teaching set. No information was found about what the correction mark is, how the letter will sound when written above a letter, or what kind of meaning or sound change it adds to the word. Starting with the book A1, the use of the correction mark in words was observed, and in some places, both spellings of the word were seen. It was determined that the words *dükkân*, *şikâyet*, *tezgâh* were written both with and without the correction mark. The word written as *ahlaki* in the Spelling Book (TDK 2021) was found to be written as *ahlakî* in the Istanbul Teaching Set and as *ahlâki* in the Yunus Emre teaching set.

DISCUSSION, RESULT AND RECOMMENDATIONS

According to research findings, it has been observed that there is no common writing method for correction marks in language teaching materials. However, when the TDK (Turkish Language Association) 2023 dictionary is examined, it is noticed that there have been changes in the spelling of some previously used words. For example, in the 2021 TDK guide, the words “maddî” and “manevî” were written with the “î” mark, but in 2023, they were changed to “i”. Nowadays, teachers should provide word instruction that avoids memorizing word lists or word translations. Additionally, they should take into account the different skills students have in mastering vocabulary. Some language learners can learn new words faster than others, while some may face various difficulties in learning new words. On the other hand, some students may be able to master or memorize certain words but struggle to spell them correctly. Although word instruction is now less emphasized due to the communicative approach in language teaching, it cannot be ignored that learners of a language will face certain barriers without having a wide vocabulary. A teaching method focusing on the use of letters and sounds not found in the learners’ native language alphabets can help words find a permanent place in the language schema in their minds (Septianasari, 2019). These findings are supported by various studies. Altun (2010: 174) states the need for a method for teaching the pronunciation of thin and long sounds in Turkish education and emphasizes the need to establish rules for the spelling of correction marks. In the teaching of Turkish as a foreign language, it is also noted that different publishers of teaching materials have not established a common system for teaching these sounds and marks. While the correct pronunciation of these sounds in standard Turkish is left to the teachers, a study among students in teacher training programs indicates a high frequency of errors in the use of correction marks. It is suggested that a simpler version of the international phonetic transcription system used in English dictionaries can be used in Turkish dictionaries and in the dictionary sections of text-based language teaching materials, primarily in dictionaries used to teach Turkish to foreigners. The data obtained from the four teaching sets widely used in teaching Turkish as a foreign language and examined in this study support Altun’s views (2010: 174). The fact that each book has a different usage and that students encounter words with correction marks without any prior information indicates the need for a method in teaching these marks. Vocabulary learning is often challenging for foreign language learners (Zou et al., 2021; Vu & Peters, 2021). The presence of different usages in each book and the sudden appearance of words with correction marks without any explanation demonstrates the need for a method in teaching these marks. Kocayanak (2021, 124) mentions that in the teaching of Turkish as a foreign language at the A1 level, correction marks can be provided through pronunciation exercises and emphasizes the need to provide words with the same meanings but different spellings such as “hala” and “hâlâ,” “kar” and “kâr”

to the students. Furthermore, it is stated that the correction mark used for the *î* in words like *askerî* (military), *resmî* (official), *millî* (national) should also be provided to emphasize its difference with the possessive suffix. Providing them through pronunciation exercises would be beneficial for students, but Kocayanak (2021, 124) does not elaborate on where these marks should be given; the marks are only mentioned from a pronunciation perspective. It is true that they should be provided at the A1 level, but their presence should be felt along with alphabet instruction, and it should be indicated that they either soften or lengthen the sounds. As a result of the study examining how the correction mark is addressed in Turkish teaching sets, the word index of the four teaching sets selected to examine the subject was reviewed from level A1 to level C1, and the words used with the correction mark are presented in the table. Based on the results, it was determined that the subject of correction marks is not included in any of the Turkish teaching sets prepared to teach Turkish as a foreign language, but it is used in words in the books starting from the A1 level. No explanation was provided about the mark; the subject of where it is used and how it changes pronunciation is left entirely to the instructor. There was no compliance with rules in terms of how the words are indicated in the text. While the correction mark was not used at all in the *Yeni Hitit Turkish For Foreigners Teaching Set* (Uzun: 2009), it was used in some words and not used in others in the *Gazi Turkish For Foreigners Teaching Set* (Mehmet, 2014; Mehmet, 2015). It was observed that more attention was paid to the use of the correction mark in the *Istanbul Turkish for Foreigners Teaching Set* (Aslan, 2014; Bölükbaş et al., 2016; Bölükbaş and Yılmaz, 2017a, b; Bölükbaş and Yılmaz, 2018) and *Yedi İklim Turkish Teaching Set* by Yunus Emre Institution (Ateş et al., 2019), and that adherence to the spelling of the words in the *TLS Spelling Book* (2021) was followed more closely in these two sets compared to the other two. However, there was no consistent usage in all the sets; when one word is indicated with the correction mark on one page, it is indicated without the correction mark on another.

It is thought that not explaining the function of the mark that is used in words starting at the A1 level in the books will cause questions in the mind of the learner. To prevent this, it is foreseen that the function and pronunciation of the correction mark should be taught together with the alphabet at the A1 level. For the standardization of teaching Turkish as a foreign language, the subject of the correction mark should be shaped in a regular and systematic way. This issue is important for the Turkish language to gain prestige among international languages. Vocabulary should be created in the field of teaching Turkish as a foreign language; words that need correction marks should be specified in this vocabulary; and a standard of teaching should be established. Information on the correction mark, the changes it makes in the sound when used, and when the words should be softened or lengthened should be taught with pronunciation activities to the student whose target language is Turkish before encountering words with correction marks.

As in the examples of the German, French, and Russian languages in which special characters are given in the alphabets, the correction mark can be given in alphabet teaching. The sound change made by the mark on the word can be experienced by pronouncing words such as *hala-hâlâ*, *hal-hâl*, *kar-kâr* that is written with and without this mark. Phonetic studies applied in teaching English as a foreign language can be performed and the question of “Is Turkish really a language that is read as it is written?” can be reflected upon in the field of teaching Turkish as a foreign language.

Research and Publication Ethics Statement

Since the document review is carried out in the article we are writing, ethics approval is not required. We declare that we comply with the copyrights in the study that we do the references as they should be, that we indicate the works we apply for in the bibliography.

Contribution Rates of Authors to the Article

We declare that we have made an equal contribution to the article in question.

Statement of Interest

As authors, there is no conflict of interest between us.

Author Contributions

Design of Study: SGK(%50), VÖ(%50)

Data Acquisition: SGK(%50), VÖ(%50)

Data Analysis: SGK(%50), VÖ(%50)

Writing Up: SGK(%50), VÖ(%50)

Submission and Revision: SGK(%50), VÖ(%50)

REFERENCES

- Abak, A. (1993), *Türkçe Dil Bilgisi*, İstanbul: Hazar Yayınları.
- Ana Yazım Kılavuzu (2005), İstanbul: Adam Yayınları.
- Altun, H. O. (2010), Düzeltme İşareti ve Türkçede Yazıldığı Gibi Okunmayan Kelimeler. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 17(43), 167-179.
- Aslan, F. (Ed.), (2014), *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı A1, A2, B1, B2, C1*, İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Ateş, Ş. (2019), *Yedi İklim Türkçe Yunus Emre Enstitüsü Ders Kitabı A1, A2, B1, B2, C1*, Ankara: Başak Matbaacılık.
- Banguoğlu, T. (2011), *Türkçenin Grameri*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Boz, E. (2014), Türkiye Türkçesinde Uzun Ünlülerde Vurgu, *İlmi Araştırmalar*, (14), 29-36.
- Bölükbaş, F. ve Yılmaz, M. Y. (Ed.). (2018), *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı A1*, İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Bölükbaş, F. ve Yılmaz, M. Y. (Ed.). (2017a), *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı A2*, İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Bölükbaş, F. ve Yılmaz, M. Y. (Ed.). (2017b), *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı B1*, İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Bölükbaş, F. ve Yılmaz, M. Y. (Ed.). (2020), *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı B2*, İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Bölükbaş, F. (Ed.). (2016), *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı C1*, İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Чернышов, С. & Чернишова, А. (2019), *Поехали Русский Язык Для Взрослых Начальный Курс Учебник*, Санкт-Петербург: Злагоуст.
- Dandee, W., & Pornwiriyaakit, P. (2022). Improving English Pronunciation Skills by Using English Phonetic Alphabet Drills in EFL Students. *Journal of Educational Issues*, 8(1), 611-628.
- Duman, D. (2018), Türkçenin Yazımında Ölçünleştirme Sorunu Üzerine: Düzeltme İminin Artsüremli İncelemesi, *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 2018/2, 39-56.
- Durmuş, M. (2009), *Türk Dili El Kitabı*, Ankara: Grafiker Yayınları.
- Eker, S. (2007), Türkçenin Sesbirimleri ve Belirgin Altsesbirimleri, *İlmi Araştırmalar*, (24), 23-42.
- Ergin, M. (2005), *Türk Dil Bilgisi*, İstanbul: Bayrak Basım Yayım Tanıtım.
- Güneş, S. (2002), *Türk Dili Bilgisi Tarihi Gelişim, Ses, Kelime ve Cümle*, İzmir: Üniversiteli Kitabevi.
- Halley, N. (2005), *Dictionary of Modern English Grammar: Grammar, Syntax and Style for the 21st Century*, London: Wordsworld Edition Limited.
- Hazar, M. (2009), Türkolojide Kullanılan İşaretler, *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 4(3), 1124-1159.
- Karasoğlu, Y. ve Yavuz, O. (2005), *Üniversiteler İçin Uygulamalı Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri*, Konya: Tablet Kitabevi.
- Kıral, B. (2020). Nitel Bir Veri Analizi Yöntemi Olarak Doküman Analizi, *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 170-189.
- Kocayanak, D. (2021). Yabancı Dil Olarak Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Konuşma Becerisi Etkinliklerinin Karşılaştırılması. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 4 (2021 Yunus Emre ve Türkçe Yılı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Özel Sayısı), 123-139. DOI: <https://doi.org/10.47948/efad.911870>.
- Koç, R. (2009). Düzeltme (İnceltme, Uzatma) İşaretinin Kullanımı ile İlgili Tartışmalar, *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 4(3), s. 1453-1468.
- Korkmaz, Z. (1992), *Grammer Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları.
- Köse, D. ve Özsoy, E. (2021), Türkiye'de Yabancılar Türkçe Öğretiminin Otuz Yılı: 1990-2020, *Turkophone Türkçe Konuşurların Akademik Dergisi*, 8 (1), 30-54.
- Köse, D. (2015), Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Alman ve Tayvanlı Lisans Öğrencilerinin Yaptıkları Sesletim Hataları ve Çözüm Önerileri, *Foreign Language Studies National Chengchi University*, (6), 75-95.
- Mehmet, G. (2014), *Yabancılar İçin Türkçe Dil Bilgisi (A1-A2-B1)*, Ankara: Mtr Medya.
- Mehmet, G. (2015), *Yabancılar İçin Türkçe Dil Bilgisi (B2-C1)*, Ankara: Mtr Medya.
- Saatçi, Ö. (2012). İmlâmiz Üzerine Birkaç Söz, *TYB Akademi Dil Edebiyat ve Sosyal Bilimler Dergisi* 2(4) 223-232 ISSN: 2146-1759.
- Sancak, Ş. vd. (2009). Türk Dil Kurumunun İmlâ/Yazım Kılavuzlarındaki Değişiklikler Üzerine Bir İnceleme, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13 (1), 117-130.
- Septianasari, L. (2019). Mother tongue issues and challenge in learning English as foreign language. *IJNET (International Journal of Indonesian Education and Teaching)*, 3(2), 204-214.

- Topuzkanamış, E. (2009), Türkçe Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin İmla Başarıları, *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 4/3, 2171-2189.
- Türk Dil Kurumu (2021), *Yazım Kılavuzu*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Uzun, N. E. (Ed.). (2009), *Yeni Hitit 1-2-3 Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı*, Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.
- Vu, D. V., & Peters, E. (2021). Vocabulary in English language learning, teaching, and testing in Vietnam: A review. *Education Sciences*, 11(9), 563.
- Vural, H. ve Böler, T. (2017), *Ses ve Şekil Bilgisi*, İstanbul: Kesit Yayınları.
- Yazım Kılavuzu (2005), sayı: 859, Ankara: TDK Yayınları.
- Yeni İmlâ Kılavuzu (1965), sayı: 235, Ankara: TDK yayınları.
- Yeşilöz, T. (2021). Türkçe Sözlük'te Uzun Ünlü ve Düzeltme İşareti (Şapka) Kullanımı, *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 4 (2), 290-305. DOI: <https://doi.org/10.47948/efad.986418>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldız, F. (2014), *Adım Adım Fransızca*, İzmir: Babyllon Global Yayımcılık.
- Yıldız, F. (2012), *Adım Adım Almanca*, İzmir: Babyllon Global Yayımcılık.
- Zülfikar, H. (2018), Türkçe Öğretimi Üzerine Birkaç Değerlendirme, *Türk Dili*, 68 (800), 14-19.
- Zou, D., Huang, Y., & Xie, H. (2021). Digital game-based vocabulary learning: where are we and where are we going?. *Computer Assisted Language Learning*, 34(5-6), 751-777.
- Zülfikar, H. (1991), İmlâmızın Geçirdiği Evrelerden Örnekler, *Türk Dili*, 1(470), s. 65-76.